

FANØ

turist guide

20
23

by the Wadden Sea

Her produceres den originale Fanø skinke®
Bei Uns wird der Originale Fanø Schinken® produziert

SLAGTERPRISEN
2019

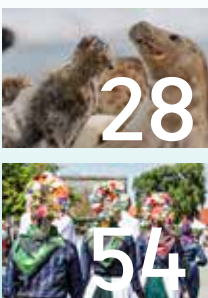

Alle vore varer er hjemmelavet af de fineste råvarer og tilberedt efter gamle håndværkstraditioner

Alle unsere Waren sind aus dem besten Rohmaterial nach alten Handwerkstraditionen hausgemacht.

Hovedgaden 17, Nordby - 6720 Fanø • tlf. 7516 2067 • www.fanoslagteren.dk

indholdsfortegnelse

			
42	46		
			
10			
			
20			
			
34	28		
			
38	26	24	
14			

annoncørliste 2023, find hvad du har brug for	2
velkommen til fanø	6
fanø	10
fanø cykelruter (kort)	12
livet føles større på cykel	14
udflugter på fanø	18
badebjerne fanø bad og rindby strand	20
strandliv	24
på ravjagt	26
sælerne på fanø	28
lokale fødevarer	30
fanø klitplantage	32
fanø – en bæredygtig ø	34
nationalpark vadehavet - natur i verdensklasse	38
skovlegepladsen	40
nordby, fanøs hovedstad	42
sønderho, danmarks smukkeste Landsby	46
kina til fanø	48
fanø – stolte sejlskibstraditioner	50
kunst og kunsthåndværk på fanø	52
fanø dragten	54
atlantvolden på fanø	64
butikker med sjæl (special artikel)	66
godt at vide (praktisk info)	70

Udgiver: Casa Grafika - Fanø. Oplag: 35.000 eksemplarer på dansk
Layout & tryk: Casa Grafika - Fanø. T +45 2164 4656. www.casagrafika.dk
Tak for venligt udlån af billeder til: Thomas Skjold, Morten Fog, National Park Vadehavet, Vadehavskysten og Visit Fanø. Vi tager forbehold for evt. trykfejl og ændringer.

annoncørliste 2023

find hvad du har brug for...

AKTIVITETER OG UDFLUGTER

Club Fanø, Sønderklit 4a, Fanø Bad, 4241 2565	s. 27
Fanø Fodboldgolf, Postvejen 7b, Rindby, 2330 0554	s. 62
Havværk, natur formidling, Gammel Byvej 36, Sønderho, 2615 5410	s. 63
Nationalparksafari.dk	s. 41
Legeland ved Rødgaard Camping, Kirkevejen 13, Rindby, 7516 3311	s. 16
Fanø Bad minigolf, Golfvejen 1, Fanø Bad, 7666 0077	s. 36
Pirat Minigolf, Kirkevejen 3-5, Rindby, 7516 3680	s. 17

APOTEK

Fanø Apotek, Hovedgaden 64, Nordby, 75 16 20 23	s. 62
---	-------

ARKITEKT / TEGNESTUE

Arkitekt MMA Kim Holst, 2370 1896	s. 62
-----------------------------------	-------

AUTOVÆRKSTED

Fanø Autoværksted, Strandvejen 4, Nordby, 7516 3520	s. 67
---	-------

BAGER

DagliBrugsen, Landevejen 42, Sønderho, 7516 4018	s. 51
Super Brugsen, Hovedgaden 77, Nordby, 7516 2009	s. 72
SPAR Supermarked, Strandvejen 27, Nordby 7516 3120	s. 67
Rindby Supermarked, Kirkevejen 32, Rindby, 7516 3546	s. 21

BEKLÆDNING

Christel Sejfarth, Hovedgaden 76, Nordby.	s. 51
Kollektionshuset, Hovedgaden 61, Nordby, 7516 2207	s. 56
No 66, Hovedgaden 66, Nordby, : 2143 6177	s. 62
Rikke Sandford, Hovedgaden 58B, Nordby, 2547 8766	s. 61
Nyform, Strandvejen 56, Fanø Bad, 7516 3484	s. 29
Silken, Landevejen 15, Sønderho, 2127 9256	s. 60
Uldsnedkeren, Digevej 7, Sønderho, 7516 4131	s. 60
Westwind, Hovedgaden 88, Nordby, 7694 0966	s. 59

BIBLIOTEKER

Nordby Bibliotek, Midtbjergevej 2, Nordby, 7666 0511	s. 63
--	-------

BLOMSTER

Fanø Blomster, Hovedgaden 75, Nordby, 7516 2656	s. 57
---	-------

BOGHANDEL / POSTBUTIK

Fanø Boghandel, Hovedgaden 58, Nordby, 7516 2184	s. 63
--	-------

BRUGSKUNST / GAVEARTIKLER

Den Lille Rav Butik, Hovedgaden 39, Nordby	s. 60
--	-------

STØT VORES ANNONCØRER... DE STØTTER OS, BRUG DENNE LISTE TIL DIN NÆSTE INDKØBSOPLLEVELSE

Fanø Fliser, Vigenvej 14, Nordby, 7516 3428	s. 61
Fanø Keramik, Hovedgaden 25b, Nordby, 6179 1428	s. 62
Fanø Lys, Strandvejen 59, Fanø Bad, mob. 2136 1006	s. 23
Fanø Ring, Hovedgaden 37, www.fanoe-ring.com	s. 65
Hidalgo, Hovedgaden 30, Nordby, 4241 2565	s. 22
Lorenzens Museumsbutik, Sønderho, 5150 1850	s. 67
Melbye Keramik, Søndertoft 21, Sønderho, 6126 6326	s. 60
Ravsmøden, Landevejen 40, Sønderho, 2165 4870	s. 61
Rikke Sandford, Hovedgaden 58B, Nordby, 2547 8766	s. 61
Rindby Supermarked, Kirkevejen 32, Rindby, 7516 3546	s. 21
Toves Gavebod, Hovedgaden 41, 7516 2462	s. 61

BYGGEMARKED

Bygma, Strandvejen 10B, Nordby, 7516 3700	s. 61
---	-------

CAMPING

Feldberg Familie Camping, Kirkevejen 3-5, Rindby, 7516 3680	s. 17
Feldberg Strand Camping, Kirkevejen 39, Rindby, 7516 2490	cover
Rødgaard Camping, Kirkevejen 13, Rindby, 7516 3311	s. 16

CYKLER & CYKELUDLEJNING

Fanø Bikes, 13 stationer på øen, 4050 7023	s. 61
Fanø Cykler, Kirkevejen 67, Rindby	s. 60
Fri Bikeshop, Mellemgaden 12, Nordby, 7516 2460	s. 57

CYKELMEKANIKER / BUTIK (ESBJERG)

Fri Bikeshop, Storegade 36, 6700 Esbjerg, 7512 4943	s. 58
---	-------

DYRLÆGE

BLM dyrlæg, Hæsset 1, Rindby, +45 2899 7557	s. 63
Fanø Dyreklinik, Hovedgaden 126, Nordby, 2924 7663	s. 60

ELEKTRIKKER

Dan-EL, 7023 2388	s. 60
-------------------	-------

EJENDOMSHANDEL

Danbolig, Hovedgaden 24, 7545 8888	s. 57
EDC-Fanø, Strandvejen 10a, Nordby, 7666 0102	s. 58
Nybolig, Hovedgaden 54, Nordby, 7516 1011	s. 59

ENTREPRENØR

Frits Brinch & Sønner ApS, Sønder Nytoft 11, Nordby, 2926 5676	s. 44
--	-------

FERIEHUSUDLEJNING

Admiral Strand, Hovedgaden 105, Nordby, 7516 4400	s. 44
Danibo Sommerhusudlejning, Langelinie 9, Nordby	cover

Esmark, Kirkevejen 13c, 6720 Rindby. 6915 9618 s. 55
Sol & Strand Feriehusudlejning, Postvejen 1b, Nordby, 7516 2600 s. 16

FISKEHANDLER

LS, Leif Støjer. www.lsfisk.dk. 2674 2995 s. 63

FRISØR

Art of Hair, Ved trappen 8, Nordby. 7512 4905 s. 61
Salon Gabi, Bavnebjergvej 4, Nordby. 75165 1660 s. 62

FORENINGER

Sønderho Borgerforening, Sønderho, www.sonderho.dk s. 63

IS

Sønderho Is Café, Sønderland 5, Sønderho, 7516 4172 s. 53
Perronen, Hovedgaen 37, Nordby. 6148 7360 s. 63

KROER OG HOTELLER

Badehotellet Fanø, Ved Skibsværftet 2, 2212 1218 s. 56
Fanø Krogaard, Langelinie 11, 7660 0070 s. 51

MUSEER

Fanø Museum, Skolevej 2, Nordby s. 65
Fanø Skibsfarts- & Dragtsamling, Hovedgaden 28 s. 65
Ribe Viking Center, Lustrupvej 4, Ribe. 7541 1611 (RIBE) s. 37

MINIGOLF

Fanø Bad minigolf, Golfvejen 1, Fanø Bad, 7666 0077 s. 36
Pirat Minigolf, Kirkevejen 3-5, Rindby, 7516 3680 s. 17

PRINTCENTER /GRAFISK PRODUKTION

Casa Grafika, Kikkebjergvej 6, Nordby, 2146 4656 s. 71

PRIVAT OVERNATNING

Villa Quisisana. 7516 2700 s. 61

POSTBUTIK

Fanø postbutik v/ Fanø boghandel, Hovedgaden 58, 7516 2184 s. 63

PUB

Hjørnekroen, Hovedgaden 14, Nordby, 7516 2262 s. 62
Kabyssen, Kirkevejen 37, Rindby, 7516 1533 s. 63

RESTAURANTER, CAFEER MM

Axel's Kitchen, Kirkevejen 13, Rindby, 4024 3011 s. 16
Cafe Nanas Stue, Sønderland 1, Sønderho. 7516 4025 s. 53
Fajancen, Sønderland 5, Sønderho, 7516 4172 s. 53
Fanø Krogaard, Langelinie 11, 7660 0070 s. 51
Kaffehuset, Hovedgade 60, Nordby. 2444 2881 s. 63

Restaurant Dino, Strandvejen 8, Nordby, 7516 6464 s. 61
Rindby Supermarked, Kirkevejen 32, Rindby, 7516 3546 s. 21
Lighthouse, Kirkevejen 32, Rindby s. 31
Perronen, Hovedgaen 37, Nordby. 6148 7360 s. 63

SHOPPING CENTER (ESBJERG)

BROEN Shopping, Exnersgade 18, 6700 Esbjerg s. 45

SLAGTER

Slagter Christiansen, Hovedgaden 17, Nordby, 7516 2067 cover

SMYKKER

Den Lille Rav Butik, Hovegaden 39, Nordby s. 60
Fanø Ring, Hovedgaden 37. www.fanoer-ring.com s. 65
Hidalgo, Hovedgaden 30. 4241 2565 s. 22
Ravsmødden, Landevejen 40 Sønderho. s. 61

SPECIAL EVENT

Kina til Fanø, 15. - 18. juni 2023. www.chinatofanoer.com s. 49
Strikkedage i Sønderho. www.fanoestrik.dk s. 56

SPECIAL PRODUKTER / FØDEVARER

Fanø Skibsrum, www.skibsrum.dk s. 33
Fanø Angus og Merino. Postvejen 26 s. 56
Fanø Lønghonning, Hovedgaden 114, Nordby. 7516 2248 s. 61
The Old Doctors House, håndlavet GIN og Tonic Syrup. s. 44

SUPERMARKEDER

DagliBrugsen, Landevejen 42, Sønderho, 7516 4018 s. 51
Rindby Supermarked, Kirkevejen 32, Rindby, 7516 3546 s. 21
Spar, Strandvejen 27, Nordby, 7516 3120 s. 67
SuperBrugsen, Hovedgaden 87, Nordby, 7516 2009 s. 72

SPECIAL KLINIK

Foddamen Sønderho. Landevejen 40, Sønderho. 3031 0376 s. 60

TAXA

Fanø Taxa, +45 8844 3399 s. 60

TV SERVICE

Michaels Antenne Service, Nordby, 2011 6325 s. 60

TØMRER & SNEDKER

Fanø Tømrer & Snedker, Vangled 71, Nordby. 2620 2953 s. 62
Flex-Byg, Lodsvej 41, Nordby, 2148 6989 s. 63
Wohlert, Tømrer - Snedker. Sønderho. 4043 5413 / 2992 6583 s. 62

UGEAVIS

Fanø Ugeblad, Willemosevej 7, Nordby, 7516 2053 s. 62

velkommen til fanø

KÆRE GÆST

Velkommen til Fanø. Vi håber, at I får et dejligt ophold og mange dejlige ferieoplevelser. Allerede på færgen mellem Esbjerg og Fanø mærker man pulsen falde og roen indfinde sig.

Når du læser denne ferieguide er du sikkert allerede indlogeret på dit overnatningssted. Hvis du endnu ikke har fundet ud af, hvor du skal bo, kan guiden også være med til at finde den rigtige overnatning, hvad enten det er hotel, camping, feriehus eller B&B.

Planlægger du en dagsudflugt til Fanø, er der også masser af inspiration at hente her. Et godt tip, lad bilen stå på fastlandet og brug cyklen på Fanø. Her du ikke din egen cykel med, er der flere cykeludlejere på øen.

Fanø gemmer på mange oplevelser, både store og små. Den enorme sandstrand er den helt store attraktion, men der er også masser af spændende oplevelser i naturen bag klitterne og i de 2 bymiljøer i Nordby og Sønderho. Sæler, fuglekøjer, blokart, 4 museer og meget mere.

Der er rigtig meget du kan opleve på egen hånd, men det giver oplevelserne en ekstra dimension, når man får fortalt historien af en lokal guide.

På visitfanoe.dk kan du få et overblik over de mange aktiviteter, der foregår på Fanø. Det er det nemt at bestille og købe en lang række af de spændende oplevelser og udfugter, som Fanø tilbyder. Arrangementerne kan både købes on-line eller direkte hos arrangørerne.

ÅBNINGSTIDER PÅ FANØ:

De typiske åbningstider for butikkerne på Fanø er hverdage 10.00-17.00 og lørdag 10.00-13.00. Supermarkeder er dog typisk åbne alle dage 8.00-18.00/19.00. Åbningstiderne kan dog variere fra butik til butik. Der kan også være sæsonmæssige forskelle i åbningstiderne. De længste åbningstider ligger typisk i juli og august.

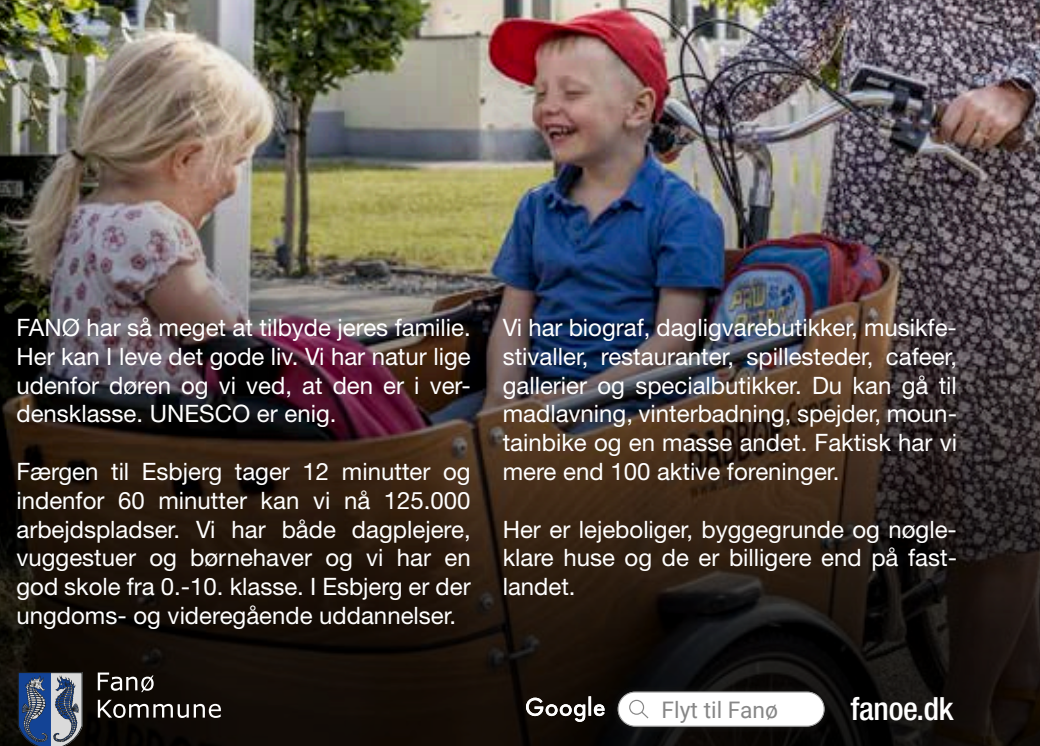
Fanø Infocum

Åbningstider juli og august:
mandag-fredag 10.00-16.00
lørdag/søndag 11.00-15.00

Åbningstider september-juni:
mandag - fredag 10-12 og 13-16

Det gode liv

Luk øjnene og forestil dig at bo her hver dag!

FANØ har så meget at tilbyde jeres familie. Her kan I leve det gode liv. Vi har natur lige udenfor døren og vi ved, at den er i verdensklasse. UNESCO er enig.

Færgen til Esbjerg tager 12 minutter og indenfor 60 minutter kan vi nå 125.000 arbejdspladser. Vi har både dagplejere, vuggestuer og børnehaver og vi har en god skole fra 0.-10. klasse. I Esbjerg er der ungdoms- og videregående uddannelser.

Vi har biograf, dagligvarebutikker, musikfestivaler, restauranter, spillesteder, cafeer, gallerier og specialbutikker. Du kan gå til madlavning, vinterbadning, spejder, mountainbike og en masse andet. Faktisk har vi mere end 100 aktive foreninger.

Her er lejeboliger, byggegrunde og nøgleklare huse og de er billigere end på fastlandet.

Fanø
Kommune

Google

fanoe.dk

Nyd ferien, oplev øen og hjælp os med at passe på den

VELKOMMEN TIL VORES DEJLIGE Ø

Fanø har det hele - et levende lokalsamfund med en spændende kulturarv, enestående natur og mulighed for masser af oplevelser.

Besøg vores spændende museer, fornem nostalgien i Sønderho, tag på stranden eller smag nogle af vores mange lokale råvarer.

Nyd ferien, oplev vores ø og hjælp os med at passe på den.

Tak for hjælpen og god ferie!

Frank Jensen
Borgmester

01

SÆNK TEMPOET og skru op for indtrykkene. Undgå at bilen kører i tomgang. Lad bilen stå ved sommerhuset eller på parkeringen i Esbjerg. Kør på cykel eller gå. Det er den bedste måde at opleve Fanø, og det tæller i CO2-regnskabet.

02

KØB LOKALE FØDEVARER OG BRUGSKUNST. Spis ude. Restauranter, caféer og takeaway giver mindre madspild og mere ferie. Besøg vores museer, søg de lokale oplevelser og brug øens guider. Her får du de bedste fortællinger og største oplevelser. Deltag i vores festivaller, koncerter og events. Det sikrer et levende lokalsamfund.

03

TAG DIT AFFALD MED DIG, sortér det og aflever det på øens affaldsstationer.

04

Fanøs natur vrirler med sæler, rådyr, ræve og kaniner. Og vi har flere truede dyrearter. Lad sælungerne ligge i vandkanten. Ræve og rådyr skal selv finde deres mad i naturen. **LAD DE VILDE DYR VÆRE VILDE** og nyd synet af dem på afstand og giv dem plads til at hvile, spise og formere sig.

05

Millioner af trækfugle lander hvert år på Fanø for at spise og hvile. Mange fugle yngler på stranden, i klitterne og på heden. **NYD FUGLENE PÅ AFSTAND.** Sving bilen uden om flokkene og hjælp din hund med at give fuglene fred.

06

SPAR PÅ STRØMMEN, sluk for lyset og nyd himlen.

07

Vi er omgivet af fantastisk badevand, fascinerende tidevand og velsmagende drikkevand. Vis respekt for bølger og strøm. Vær opmærksom på tidevandet. **DRIK VANDET FRA HANEN** og drop plastikflaskerne. Spring et brusebad og en tøjvask over.

08

Fanøs smukke natur og brede strande kan benyttes af alle. Som gæst kan du opleve og **NYDE NATUREN FRIT** over alt på øen. Læs skiltningen og orienter dig om de gældende regler og hensyn til naturen. Hjælp os især med at beskytte de smukke klitter, der er sårbare overfor slid.

Grøn omstilling og bæredygtighed er nøglebegreber på alle områder i Fanø Kommune og prioriteres højt i udviklingen af øen. Vi arbejder med FN's verdensmål som en naturlig del af vores hverdag.

Fanø
Kommune

fanø

Fanø opstod som ø for ca. 8.000 år siden. Før var der sandsynligvis én lang kystlinje fra Blåvandshuk til Sild. Havet overskyllede de lavtliggende hedesletter og dannede store sandvolde, som efterhånden udviklede sig til den skærmende ø-barriere, der hedder Fanø, Mandø og Rømø. I læ af øerne begyndte dannelsen af det egentlige vadehav. Siden har tidevand, stormfloder og vind fået Fanø til at vokse mod vest.

Vi ved ikke præcist hvornår de første mennesker bosatte sig på Fanø, men de tidligste skriftlige optegnelser stammer fra 1231. Fra det tidspunkt og frem til 1741 tilhørte Fanø det danske kongehus.

Sejlskibstiden fra midten af 1700 tallet og frem til ca. år 1900 har haft stor betydning for Fanøs udvikling og præger stadig øen. Det blev et velhavende samfund og de 2 byer Sønderho og blomstrede. Der blev bygget flotte huse og erhvervsbygninger, som er iøjnefaldende i bybillederne, og der udviklede sig en helt særlig kultur med musik og dans, som sammen med de traditionelle fanødragter kan opleves den dag i dag. Ikke som museumsgenstande, men som en del af livet på Fanø.

I dag er øen knap 60 km². Trods sin beskedne størrelse er Fanø en selvstændig kommune. I 2005 blev der afholdt en folkeafstemning på Fanø om en sammenlægning med den nye store Esbjerg kommune. 65% af indbyggerne ønskede

at Fanø skulle forblive en selvstændig kommune. Så Fanø er i dag Danmarks næstmindste kommune.

Mange små øer og landdistrikter har det svært. Færre arbejdspladser og faldende indbyggertal. Sådan er det ikke på Fanø. Vi har et stigende indbyggertal og har nu mere end 3.500 indbyggere.

En væsentlig årsag til det stigende indbyggertal er nærheden til Esbjerg. Med kun 12 min. sejlads med "færgebussen" er det nemt at bo på Fanø og arbejde i Esbjerg. Mere end 700 personer pendler hver dag til fastlandet. Der er til gengæld også omkring 300 personer, der pendler til Fanø for at arbejde.

Det vigtigste erhverv i dag på Fanø er turisme. Gæsterne er med til at gøre Fanø til et levende samfund, som også gør det attraktivt at bo her. De mange butikker, cafeer, restauranter og kulturelle aktiviteter ville ikke kunne eksistere, hvis ikke der var gæster på øen. Så på Fanø er der ikke et modsætningsforhold mellem gæster og fastboende, de supplerer hinanden.

FANØ KOMMUNE

Fanø styres af en kommunalbestyrelse på 11 personer, der er på valg hvert fjerde år. Det seneste kommunalvalg var i november 2021. Her fik partierne Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre, Radikale Venstre og Enhedslisten plads i den nye kommunalbestyrelse, som udpegede Frank Jensen som borgmester på Fanø de næste 4 år.

SKOLE OG FRITID

Fanø Skole ligger i Nordby. Her går alle øens børn i skole fra 1. klasse til 9. eller 10. klasse. Der er ca. 360 elever. Videreuddannelse i gymnasiet eller en af de erhvervsfaglige uddannelser foregår i Esbjerg. Skolen blev totalrenoveret i 2011, og er i dag en af de mest moderne folkeskoler i Danmark. I tilknytning til skolen ligger biblioteket og fritidshjemmet. I samme område ligger også øens udendørs- og indendørs idrætsfaciliteter.

SUNDHED

Fanø har et stort sundhedscenter, som ligger i den gamle søfartsskole bygning. Her er der en privat lægepraksis, et privat dialysecenter til nyrepatienter, samt faciliteter for Fanø Kommunes eget sundhedspersonale. Det nærmeste hospital ligger i Esbjerg. Der er stationeret en ambulance på øen og der er en aftale med færgen om, at der er vagtpersonale 24 timer i døgnet. Så færgen kan omgående sejle, når der er behov for en ambulancetransport.

BIBLIOTEK

De 2 biblioteker i Nordby og Sønderho er afdelinger af Esbjerg Bibliotek. Bibliotekerne har både bøger, musik, film, spil samt en netcafé. Som gæst er det også muligt at bruge biblioteket. Begge biblioteker er åbne fra morgen til aften alle ugens dage. Det meste af tiden er der selvbetjening.

SAGNET OM NAVNET FANØ

Der var engang to skipper, som havde været i tjeneste hos jættekvinderne Fenja og Menja. Som belønning fik de hver en saltkværn, og så sejlede de ellers af sted på to skibe, som var opkaldt efter jætterne. De to kværne var med om bord, og sømændene afsatte deres salt, hvor de kom frem.

Desværre sank begge skibe i en storm. Det ene ved en sandbanke, som derefter fik navnet Menjø (Mandø) og det andet ved en sandbanke, der fik navnet Fenjø (Fanø). Ved forliset flød der store mængder salt ud, og derfor er vandet omkring Fanø og Mandø mere salt end i andre have.

FANNIK OG SØNDERHONING

Fra gammel tid har Fanø været opdelt i 2 territorier. Den nordlige del hed Fanø og den sydlige Sønderho. Der er mange historier om rivaliseringen mellem de 2 "øer", som jubilæumsbogen også fortæller om.

En af konsekvenserne har været, at man ikke rigtigt har en fælles betegnelse for folk, der bor på Fanø. Der er Fannikerne som bor i Nordby og Sønderhoningerne, som bor i Sønderho. En Fannik kaldes også en Gøjer, mens en Sønderhoning kaldes en Japper.

Hvad hedder så en person (ofte fra København), der ejer et sommerhus i Sønderho by? En Københoning naturligvis.

FANØ

cykelruter

Esbjerg

Søren Jensen, Sund

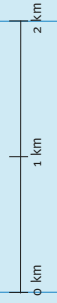

- Atlantvolden rute / Route, 27 km
- The Big Five rute / Route, 38 km
- Verdensarv Vadehavet rute / Route, 45 km
- Mountainbike rute / Route, 10 km
- Panorama ruten / Panorama Route 404, 29 km

- By / Stadt
- Sommerhus område / Hülsenbereich
- Plantage / Plantage
- Heide / Wärme

- Information
- Skridespand / Fahrrad / Kasten
- Kort / Map / Kurs
- Handicaptollet
- Drikkevand / Drinking water / Trinkwasser
- Parkering / Parking / Parkplatz
- Rasteplads / Resting spot / Ruhestätte
- Madpakkehus / Lunchpack eating spot / Lunchpakete
- Mountainbike rute start
- Toilet / Toilette
- Cykel reparation / Bike repair facility / Fahrradreparatur

- Svømming / Swimming area / Schwimmen
- Windsurf area / Windsurf-Bereich
- Buggykørsel / Buggy area / Buggy Fahren
- Udsigt / Viewpoint / Ansicht
- Skovlegeplads / Playing ground / Wald Spielplatz
- Shelters / Schutzhütten
- Færgen / Ferry / die Fähre
- Hundeskov / Dog walking area
- Fuglehabitat / Bird sanctuary / Vogel Habitat
- Fugle køjer / Duck decoy / Vogelkojen

Livet føles større på cykel

Cyklen er den ideelle måde at komme rundt på Fanø på. Hele øen er kun ca. 15 km lang og ca. 5 km på det bredeste sted, så afstandene er korte. Der er cykelstier mellem alle byområderne på Fanø (Nordby, Fanø Bad, Rindby Strand og Sønderho), så det er trygt og sikkert at cykle på Fanø – for børn og voksne.

Som noget helt særligt er det nemt at cykle på stranden på vestsiden af Fanø. Helt ude ved vandet kan sandet være løst, men tættere på klitterne er stranden hård og behagelig at cykle på.

Vi er glade for at det er blevet så populært at cykle. Det giver færre biler på vejen og dermed mindre forurening og støj. Derfor gør vi alt hvad vi kan for at forbedre vilkårene for cyklister. For nogle få år siden lavede Fanø Kommune en aftale med færgerederiet om at det skulle være gratis at få cyklen med færgen. Det har været en stor succes. Samtidig udvider vi løbende stinettet og forbedrer faciliteterne undervejs.

Der er 5 pausesteder rundt på øen, ved færgeløjet i Nordby, ved Nordby Kirke, ved de offentlige toiletter i Fanø Bad, i Fanø Klitplantage og ved Sønderho Kirke. Som minimum har pausestederne et stort kort over øen, affaldsstativer og cykelpumpe. Pausestedet i klitplantagen ved Mågekølvvej har desuden et overdækket picnicområde og hængekøjer, hvis der er brug for en lille lur.

Der er udlejning af cykler i både Nordby, Rindby Strand og Sønderho.

CYKELRUTER PÅ FANØ

Der er masser af smukke oplevelser når du cykler på

Fanø. Nogle er meget iøjnefaldende som stranden og de 2 små romantiske byer Nordby og Sønderho, andre skal man lede lidt mere efter og gerne vide noget om for at få det fulde udbytte.

Derfor er der udgivet 5 foldere med forslag til cykelture på Fanø. Hver folder indeholder et kort, en rutebeskrivelse samt ikke mindst en beskrivelse af det, du kan opleve undervejs. Du kan enten downloade kort og beskrivelser på www.visitfanø.dk eller erhverve folderne hos Club Fanø.

Rute 1: Verdensarv Vadehavet er på 42 km. På denne tur kommer du hele øen rundt og oplever nogle af de mest karakteristiske landskaber, som har gjort Fanø og havet omkring Fanø til nationalpark og verdensarv. Fra de flade enge mod nordøst, via klithederne, klitplantagen og vesterhavsstranden til den sydøstlige spids syd for Sønderho, der kaldes Hønen.

Rute 2: Atlantvolden. Ruten er på 26 km. Turen fører dig rundt til en række af de vigtigste bunker anlæg i den nord-

Lige ende af øen, der blev opført under 2. Verdenskrig. De fleste af de mere end 300 bunkers på Fanø er i dag helt tildækkede af sand, men denne tur fører dig rundt til nogle af de bunkers, der stadig kan opleves.

Rute 3: Panoramarute 404 er den eneste rute, der er afmærket med skilte. Ruten er 26 km og giver dig mulighed for at opleve nogle af de bedste udsigtspunkter og landskaber på den nordlige halvdel af Fanø.

Rute 4: "Big Five". Ruten er på 37 km og bringer dig rundt til de 5 udsigtspunkter, der udgør de 5 højeste bjerge. De 5 "bjerge" er Kikkebjerg, Klungebjerg, Annedalsbjerg, Pælebjerg og Mosedalsbjerg. Bjergene er naturligvis ikke så store som bjergene i alperne og Himalaya, men udsigten fra toppen af klitterne er fantastisk.

Rute 5: Mountain Bike sporet er på 7 km og ligger i den vestlige side af Fanø Klitplantage. Ruten er relativt flad med enkelte små stigninger. Det er en meget smuk tur, der er velegnet for begyndere.

En sommerferie med rav i den

Es besteht die Gefahr, dass Sie im Urlaub auf Fanø zu viel Bernstein finden

sologstrand.dk

SOL OG STRAND
- ferie med det gode hjerte

Sol og Strand Feriehusudlejning • Postvejen 16 • 6720 Fanø • +45 75 16 26 00 • sologstrand.dk

Feldberg Familie Camping

Modernere velfungerende campingplads centralt beliggende mellem Nordby og Rindby Strand. 2 minutters kørsel til Vesterhavet og Rindby Strand. Nye luksus dame- og herrefædelinger med afslæbte vaskerikabiner, 2 eksklusive fælleskøkkener, 2 sanitetsbygninger med flotte familierum, 2 luksusbørnebaderum med specialinventar samt nyt hundebad. Høj rengøringsstandard. Store nummererede enhedspladser med gode læforhold. Komfortpladser. Fanes største legeland. Udendørs fitnesscenter. Se campingtilbud og færgetilbud på www.feldbergfamiliecamping.dk

NYHED

Luksuskomfortpladser med eget bad og toilet direkte på enhedspladsen

Børnebaderum

Luksushytter

FELDBERG FAMILIE CAMPING
Kirkevejen 3-5 • Rindby Strand
DK-6720 Fanø • Tlf. +45 75 16 36 80
www.feldbergfamiliecamping.dk

WiFi

AXEL'S KITCHEN

Italian Food & Wine
Tel: +45 4024 3011

FANTASTISKE ITALIENSKE PIZZAER • BØRNEVENLIG RESTAURANT MED INDENDØRS LEGELAND • ITALIENSK MAD & VIN

Rødgaard Camping • Kirkevejen 13, Rindby • www.rodgaard-camping.dk

Pirat Golf

Pirat Minigolf
Feldberg Familie Camping

18 baner med kunstgræs.
Åbningstid: Påske - uge 42
www.piratminigolf.dk

udflugter på fanø

Naturen og landskabet på Fanø opleves bedst på cykel (se side 12) eller til fods. Der er masse af oplevelser rundt om hjørnet.

SØREN JESSENS SAND

Stranden er uden sammenligning det mest populære sted at vandre, hvad enten det er en kort tur langs vandkanten eller en længere tur langs den 15 km lang nord-søstrand. En helt særlig oplevelse er Søren Jessens Sand, som er det store område nord for Fanø Bad. På sit bredeste sted er stranden her næsten 2 km bred, så det minder mere om en sandørken end en strand. Det er et fascinerende sted, hvor man kan opleve hvad man tror er

store handelsskibe, der kommer sejlene i sandet. Det gør de selvfølgelig ikke, men fra midten af stranden kan man ikke se vandet og der virker derfor som om skibene sejler i sandet.

VANDRERUTERNE I FANØ KLITPLANTAGE

Der er afmærkede vandruter både øst og vest for hovedvejen mellem Nordby og Sønderho. De er opdelt i henholdsvis korte røde ruter (1,5-3 km) og længere gule ruter (4-6 km). Ruterne afmærket med røde pæle med enten røde eller gule markeringer.

Ruterne øst for hovedvejen går gennem både skov og åbne klithedeområder med lunge. Sidst på sommeren blomstrer lungen og gør disse ruter til noget helt særligt. Flere steder er der en flot udsigt over Vadehavet mod øst.

Langs de østlige ruter ligger også de 2 fuglekøjer, Albue

Fuglekøje og Sønderho Gl. Fuglekøje. Fuglekøjene var oprindeligt fælder til at fange vildænder i. I dag fungerer de som små frilandsmuseer og naturperler.

Ruterne vest for hovedvejen går gennem skov og åbne klitområder, hvor der er udsigt over stranden og Nordsøen. Skovlegepladsen og øens højeste punkt Pælebjerg ligger langs disse ruter.

Udover de afmærkede ruter er det også tilladt at gå på de mange skovveje, der gennemskærer plantagen.

VANDRERUTER VED NORDBY

Der er 2 afmærkede ruter i området nord for Nordby. De ene er en gul rute, som går gennem Kikkebjergplantagen. Den anden rute kaldes hjertestien og starter ved havnen i Nordby. Herefter går den til bunkeranlægget Flak Nord og videre i området ved Kikkebjergskoven. Ruten er afmærket med hjerteikoner, men kan være svær at finde.

VANDRERUTER VED SØNDERHO.

Der er ingen afmærkede vandruter ved Sønderho, men der er alligevel gode vandre muligheder. En af populære ruter er turen rundt om sydspidsen af Fanø. Du kan med fordel starte turen ved den gamle havn og gå mod syd til Hønen. Fra Hønen følges stranden mod nordvest til du møder Sønderho Strandvej, der fører tilbage til Sønderho.

BJERGENE PÅ FANØ

Bjergbestigning på Fanø? Det lyder som en vittighed og det er det egentlig også. Men vi har lavet en rute, som vi

kalder "De 5 store". De 5 store er Kikkebjerg, Pælebjerg, Klingebjerg, Annedalsbjerg og Mosedalsbjerg.

Det er muligt både at lave den som en cykeltur eller som målet for en vandretur i de områder, hvor et af bjergene ligger. De ligger alle i nogle af de mest naturskønne områder på Fanø og giver en fantastisk udsigt over landskabet. Det er en sjov skattejagt for hele familien, som fører til steder man ikke normalt opdager.

Bjergene på Fanø er egentlig klitter, som er opbygget gennem mange hundrede år. Fanøs 'ældste klitter' findes på øens østkyst, hvor til de er vandret i 1500 og 1600-årene under den Lille Istid, f.eks. Annesdals Bjerg og Klingebjerg. Jo længere mod vest man kommer, jo yngre bliver klitterne. På stranden mellem Fanø Bad og Rindby Strand kan man se den næste generation af klitter blive skabt.

BYVANDRINGER

De fleste besøgende på Fanø kommer naturligvis til Nordby og Sønderho, enten for at handle eller gå en tur gennem hovedstrøgene. Der er imidlertid rigtig meget at opleve, hvis man begiver sig ud i sidegaderne. Som noget særligt er mange af de gamle stier, som forbandt de større veje, stadig i brug. De er afmærket med pæle med et lille blåt skilt. Nogle gange ser det ud som om man er på vej ind på privat ejendom, men det er offentligt tilgængelige stier, som viser de 2 byer fra en helt anden side.

Det er naturligvis også muligt at få guidede byvandring i Nordby og Sønderho. Se mere på visitfanoe.dk

badebyerne

fanø bad og rindby strand

Fanø Bad og Rindby strand er rigtig typiske danske badebyer. Et lille bycentrum tæt ved stranden og så de store områder med feriehusene, campingpladser og hoteller. Sådan er det også på Fanø.

Både Fanø Bad og Rindby Strand har bycentre med butikker, cafeer, restauranter, som er med til at skabe liv i området.

Fanø Bad er blomstret op igen de seneste år. Nye butikker og cafeer er åbnet og har skabt fornøjelse og aktivitet hele året. Her ligger Danmarks ældste golfbane. Golfbanen er Danmarks eneste rigtige links golfbane. I tilknytning til golfbanen ligger også 2 minigolfbaner og en tennisbane. Desuden ligger her aktivitetsscentret Club Fanø.

I Rindby Strand ligger der 2 minigolfbaner, en fodboldgolfbane, et paddel tennis anlæg og et indendørs legeland i forbindelse med campingpladserne. Her ligger også supermarked, cafeer og butikker.

Det gamle Rindby ligger øst for sommerhusområdet. Her lå der

oprindeligt nogle få gårde, men i dag er der både et forsamlingshus og en stor butik med kunsthåndværk.

12 KM SANDSTRAND

Stranden mellem Fanø Bad og Rindby Strand er den mest populære del af stranden for badegæster. Om sommeren er der en livredestation ved Rindby Strand.

Det er en af de mest familievenlige strande, lavvandet og med mindre strøm end de fleste andre steder. Derfor skal man alligevel tage sig i agt og følge de baderådene: Lær at svømme, bad aldrig alene, gå kun ud til navlen, svøm langs kysten, bad aldrig med alkohol og euforiserende stoffer i blodet og gå op, når du begynder at frøse.

Stranden er et stykke dynamisk natur, som hele tiden forandrer sig. I modsætning til mange andre steder langs vestkysten, så bliver strandene på Fanø bredere og bredere. Havstrømmene fører sand med, som aflejres ved Fanø, Mandø og Rømø.

De 3 øer ligger i Læ af Horns Rev, der ligger mod nord ud for Blåvands Huk.

Ved Fanø Bad er stranden mere end 700 meter bred. Jo længere mod syd man kommer, jo smallere bliver stranden. Stranden har ved Fanø Bad og Rindby Strand nået en bredde, så der nu er ved at blive dannet nye klitrækker midt på stranden. Ved Fanø Bad er området mellem den nye klitrække og den gamle klitrække ved at blive omdannet til strandeng. Sand bliver til mudret jord. Vest for den nye klitrække har vi så den "nye" nordsøstrand med fint hvidt sand.

Det er tilladt at køre med bil på stranden mellem Fanø Bad og Sønderho. Hastighedsbegrænsningen er 30 km/t. Ca 3 km syd for Rindby Strand ligger den såkaldte "Buggø strand", hvor det er tilladt at køre med strandsejlere og surfe.

Nord for Fanø Bad ligger det helt særlige område Søren Jessens Sand. På det bredeste stykke er stranden her mere end 1,5 km bred og opleves som en sandørken. Området er bilfrit og "uofficiel" naturiststrand.

RINDBY

supermarked

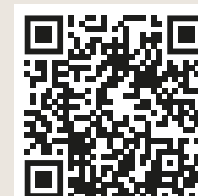
FANØ for

ALT HVAD DU BEHØVER

- 1500 m² supermarked
- Stor bager afdeling
- Café
- Vadehavs udstilling
- Burger og Is-bar
- Brugskunst og souvenirs
- Øens største parkeringsplads
- Familie drevet

Vi ses på Rindby Strand!!

www.rindbysupermarked.dk

Rindby strand, kirkevejen 32 • Rindby

LET KØB

HIDALGO

HOVEDGADEN 30, NORDBY, FANØ · TLF. 4042 4680

Selvdyp Selbstziehen

En god og aktiv oplevelse
for hele familien...

Åben for selvdyp hver dag
(også lørdag & søndag).

Sidste opstart kl. 15.00.
Fra 1.7.-20.8. er sidste
opstart kl. 16.00

Brugskunst / Geschenkartikel

Lysstøberi / Kerzengießerei

Selvdyp / Selbstziehen

Legetøj / Spielzeug

Delikatesse / Delikatessen

Isenkram outlet /
Haushaltswaren-Outlet

Juleunivers / Weihnachtswelt

FANØ LYS

BRUGSKUNST · LYS · DELIKATESSER

www.fanolys.dk

Åbningstider / Öffnungszeiten:

Hver dag 10.00-17.00

Jeden Tag 10.00-17.00

1/7 - 20/8 10.00-19.00

Strandvejen 59
Fanø Bad
6720 Fanø
info@fanolys.dk

strandliv

Stranden er så stor, at der er plads til alle. Til badeliv, lege i sandet, flyve med drager, køre Blokart eller Kite-Buggy, wind- eller kite-surfe på havet, samle rav, gå en tur og betragte solnedgangen eller betragte fuglelivet på stranden. Der plads til både dem, der vil være aktive, og til dem, der gerne vil have fred ro.

Der er plads til alle, også til hunde og hundeejere. Men husk at tage hensyn til alle de andre. Hunde skal være i snor i perioden 1. april til 31. september.

DRAGEFLYVNING

Fanø er et eldorado for drageflyvere. Den brede strand og de stabile vindforhold gør Fanø til et af de bedste steder i verden for drageflyvning.

Drageflyvning er for alle. Der er flere butikker, der sælger færdige drager. Har I lyst til at bygge jeres egen drage, er der workshops for børn det meste af året.

Drageflyvning er også en sport. Det meste af sommerhalvåret (fra april til oktober) kommer der drageflyvere til Fanø for at sætte deres drager op. De er i alle mulige størrelser og former. Fra små traditionelle håndholdte

drager til meget store drager, som er fastgjorte til jorden.

Hvert år i juni mødes omkring 5000 drageentusiaster fra hele verden på Fanø. Mange af deltagerne designer og bygger deres egne drager, ofte udformet som personer, tegneseriefigurer, dyr og selvfølgelig drager.

TIL NYBEGYNDEREN

Start med at vurdere dragens størrelse i forhold til vinden. Prøv at holde den op i hånden og mærk vindens træk i dragen inden du sætter den op med en styreline.

Forbind dragen med styrelinen og rul ca. 40 meter ud imod vindretningen. Holdt fast i håndtaget og få mor eller far til at holde dragen op i vinden og give slip på den. Den skal ikke kastes op i luften, den skal selv fange vinden og stige selv op. Nu kan du nyde det fantastiske syn af din drage mod himlen. Hvis dragen begynder at falde, så trækker du lidt i styrelinen eller går nogle skridt op mod vinden. Så skulle den gerne stige igen.

Hvis du sørger for, at linerne er rullet godt sammen og dragen pakket ind, så kan den genbruges mange gange. Sæt eventuelt et stykke tape på håndtaget, så linerne ikke ruller ud ved et uheld.

BLOKART OG KITE-BUGGY

Suse hen ad stranden i en strandsejler. Det er livet! Fanø har en af Europas bedste strande til strandsejlad. Den er bred og fast. Der er et afmærket område ca. tre km syd for Rindby til denne type aktiviteter.

Der findes mange forskellige typer strandsejlere. En strandsejler er en lille tre-hjulet, åben vogn. Nogle typer er monteret med sejl, andre trækkes af en håndholdt drage. Nogle kræver stor ekspertise, andre kan man lære at køre på 10 minutter.

Blokart er den mest benyttede type til udlejning. Den er nem at køre og derfor også velegnet til begyndere. Den fås også med sidevogn, så selv mindre børn kan opleve suset. Det er en sport for alle, fra 8-10 år til 88 år.

Kite-Buggy hedder den anden populære type. Den trækkes af en håndholdt drage og kræver større ekspertise. Fanø er tilholdssted for en lang række af de bedste Kite-buggy køreere, og der bliver også afholdt både trænings-camps og konkurrencer i Kite-buggy.

SURF

Det er et rigtigt godt sted at lære at surfe i bølger, både for nybegynderen i bølgesurf, og for den mere øvede som skal perfektionere sin stil og tricks i bølgerne.

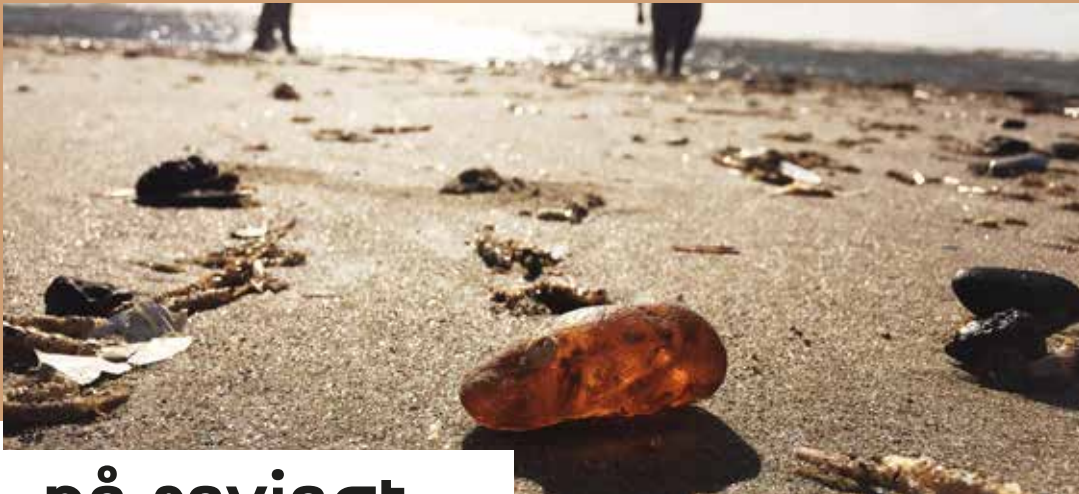
Havet ved Fanø er nemt tilgængeligt og brugervenligt. Det betyder meget, at man kan køre helt ned til vandet, og ikke skal slæbe udstyret flere 100 meter, som man skal mange andre steder.

Ved stranden syd for Rindby er der undervisning i både blokart, kitebuggy, kitelandboarding, kitesurf og one-wheelers.

BOLDSPIL

Der er mange steder på stranden, hvor det er muligt at dyrke forskellige boldspil som f.eks strandfodbold og beachvolley. Ved Fanø Bad er der et lille anlæg på stranden med mål og net, så man kan spille forskellige boldspil.

Ellers ligger der inden for gåafstand fra stranden faciliteter som grusbaner til tennis, 4 minigolfbaner, et paddle tennis anlæg og naturligvis den kendte 18 hullers golfbane.

på ravjagt

I vinterhalvåret kan man om natten opleve en masse vilde lysprikker på stranden. Det er ikke væsener fra rummet, der er kommet på besøg. Det er ravjægere, der leder efter rav med deres lamper med ultraviolet lys. Det er tydeligt at se ravet, der lyser op når det ultraviolette lys rammer det. Ravlamperne har medført at der bliver fundet mere rav end nogensinde på Fanø.

Det er dog hverken nødvendigt at bruge ravlampe eller være på stranden om natten for at finde rav. Også om dagen er det muligt at finde rav. Har man først været dygtig eller heldig nok til at finde et smukt stykke rav i vandkanten, er man solgt til ravjagten for altid. I hvert fald bliver de fleste mennesker grebet af jagtinstinktet og en tiltagende guldfeber, når man opdager, at det faktisk kan lade sig gøre. Samtidig er ravjagt en god beskæftigelse, når vejret ikke er til solbadning. Det skal faktisk helst være koldt og råt, inden ravet for alvor skyller ind til kysten.

Alting, også ravet, flyder bedst, når vandet er koldt. Derfor er sommeren ikke den bedste årstid. I vinterhalvåret præges vejret naturligvis også af mere blæst og flere storme, der bringer både rav og andet opskyl ind til stranden.

Vindretningen er som bekendt også en vigtig del af hemmeligheden. På Fanø er den rigtige vindretning sydvestlig, men dette varierer fra sted til sted. Det kan imidlertid også blæse for meget!

Og det er først når tidevandet trækker sig tilbage, at

jagtmarken jo for alvor åbner sig. Der er mange ting, der skal passe sammen, og det er en del af fornøjelsen. Det er ikke tilfældigt, at de erfarne ravsamlere finder de bedste stykker. De ved præcis, hvornår chancen er størst. Men der er aldrig nogen garantier.

Et godt tip er at holde øje med mågerne. Hvor der samles store flokke af måger på stranden, tyder det på meget opskyl fra havet. Muslinger, plantedele og med stor sandsynlighed rav.

Det rav, vi finder langs de danske kyster kaldes baltisk rav. Det er mellem 30 og 50 mio. år gammelt. De såkaldte baltiske ravskove dækkede en stor del af Skandinavien og Østersøegnene. I dag ved vi, at ravet er gammelt harpiks fra uddøde træsorter, men tidligere havde man mange teorier om ravets oprindelse. Voks fra skovmyrer eller tørret urin fra lossen er nogle af de mest farverige forklaringer. Harpiksen har langsomt ændret sin molekylære struktur under iltfattige forhold under vand. Hvis harpiksen havde haft kontakt med ilten, var den aldrig blevet til rav.

De forhistoriske floder i Østersøegnene har fragtet ravet omkring, og ikke mindst istidernes gletsjere har transporteret ravet til Nordsøen. Her skyller storme og strøm ravet frit, og vi kan samle det op på strandene. Ligesom mennesker har gjort langs vestkysten og 9.000 år. På Fanø fandt en tysk gæst for år tilbage således et bearbejdet ravsmykke fra stenalderen. Smykket kommer formentlig fra en af de i dag oversvømmede bopladser ude i Nordsøen. Chancen for at finde sådan et stykke, eller blot en klump med et indlejret insekt eller blad, gør naturligvis kun fascinationen større.

Club Fanø

www.clubfanoe.dk

**Sælsafari • Blokart • Dragebygning • Cykeludlejning
• Sauna • Kitesurf • One-wheelers • Byvandring
• Kreativt værksted • SUP og meget mere...**

Strandbutikker med stor udvalg af drager og alt til stranden.

Besøg os på Sønderklit 4, Fanø Bad og Kirkevejen 37, Rindby strand.

Tlf +45 4241 2565 • clubfanoe@gmail.com • www.clubfanoe.dk

SCAN ME

sælerne på fanø

Sælerne er en af topattraktionerne på Fanø. Her kan man opleve den spættede sæl og gråsælen i naturen. Sælerne kan ses mange steder i havet omkring Fanø, hvor de stikker hovedet op af vandet, eller de ligger og soler sig på sandbankerne.

De guidede ture går til Galgerev sydvest for Sønderho, hvor man kan opleve op til 700 sæler. Ved Lavvande kan man gå på havbunden de ca. 1,7 km, helt ud til Galgerev. Galgerev er et højsand, det vil sige at det bliver ikke overskyllet ved højvande. Melllem os og sælerne er der er en ca. 100 m bred sejlrende, så sælerne lader sig ikke forstyrre. Nogle gange hopper enkelte sæler i vandet og svømmer over for at se hvad der foregår.

SPÆTTET SÆL

Man kan opleve den spættede sæl i alle de danske farvande. I Vadehavet er bestanden særlig stor. Den spættede sæl blev totalfredet i 1977 og langsomt har sælerne vænnet sig til, at mennesker slet ikke er så farlige. Det betyder, at vi i dag kan komme meget tæt på det fascinerende dyr og betragte dets imponerende tilpasning til livet i havet. Selvom sæler er specialiserede til et liv i havet, er de helt afhængige af at kunne komme på land for at hvile og føde ungerne. Vadehavets mange sandbanker er derfor lige så vigtige som selve det lavvandede hav med dets store føderigdom.

GRÅSÆLEN

I de senere år har man i Vadehavet kunnet nyde synet af ikke bare den almindelige spættede sæl, men også den mere sjældne gråsæl. I løbet af de seneste ti år er grupperne af gråsæler på sandbankerne vokset, og på Langjord ud for Fanø er det ikke usædvanligt at tælle 50 dyr i maj, når sælerne fælder pelsen. Hannen vejer op til 300 kilo og er ofte meget mørke, næsten sorte. De mindre hunner kan være sværere at kende fra spættet sæl, men er dog tydeligt større end denne og har gråsælens karakteristiske kegleformede hoved.

HAVGUS

Havtågen, eller havgusen som den kaldes, er et rigtigt forårsfænomen. Den dannes ude over vandet, når varm og fugtig luft pumpes op mod Danmark fra sydvest og møder et koldt hav. Når solen samtidig skinner inde over land, varmes jorden og luften. Dette resulterer i en søbrise, altså en pålandsvind der driver havgusen ind over kysten.

Det kan gå forbavsende stærkt. Det er nærmest som om havgusen kan overraske en mens man vender ryggen til. Tågen kan være så tæt, at man praktisk taget ikke kan se noget overhovedet. Og vandrer man i Vadehavets landskab, er havgusen en fare man må tage sig i agt for. Så hold øje med vejrudsigten.

Ikke desto mindre er havgusen et fascinerende vejrphænomén, og på grænsen mellem tåge og blå himmel kan man ikke andet end at forundres over vejrets kontraster. Temperaturforskellen kan således svinge over 10 grader over ganske korte afstande, afhængig af om man opholder sig inde under eller ude af havgusen.

SPORT, FRITID OG MODE - TIL HELE FAMILIEN!

ÅBEN 365 DAGE
OM ÅRET
800 M² BUTIK

FABRIN
COPENHAGEN

VERO MODA

PIECES
ONLY

soyaconcept®

ONLY
CARMAKOMA

ALTD
KENDTE MÆRKER
i butikken

NY FORM

Mio Mondo

NY FORM & MIO MONDO, FANØ

Strandvejen 56, 6720 Fanø, TLF.: 75 16 34 84

Følg ell. find os på Facebook - her kan i også se vores åbningstider.

WWW.NY-FORM.COM

Lokale fødevarer

Fanø er en lille ø med få muligheder for landbrug og fødevarerproduktion i stor stil. De seneste årtiers fokus på slow-food og lokale fødevarer har imidlertid givet Fanø et boost, så øen i dag er kendt som et sted hvor der produceres en række nicheprodukter af høj kvalitet.

På Fanø produceres der kød fra både kvæg og lam fra øens gårdbutikker, samt ikke mindst skinker, pølser og andet charcuteri fra den præmierede Slagter Christiansen. Når vi taler om præmierede fødevarer skal også nævnes den røgede laks fra firmaet Fanø Laks.

De seneste år er der også kommet i gang med produktion af drikkevarer. Fanø Bryghus har eksisteret i en årrække og vinder stadig flere priser og blevet kåret som årets mikrobryggeri i Danmark. Senere er en gammel tradition fra sejlskibstiden

med skibsrom blevet genoptaget af Fanø Skibsrom. Desuden er der også en mindre produktion af gin og andre typer spiritus.

Denne mangfoldighed af gode råvarer har også haft en effekt på spisestederne på Fanø. Der er i dag rigtig mange cafeer og restauranter, der serverer retter med de lokalt producerede råvarer, ofte suppleret med en egenproduktion af forskellige fødevarer.

NATURENS TA-SELV BORD

Der er masser af muligheder for selv at gå på opdagelse i naturen og finde dine egne råvarer. Urter, bær og blomster er nogle af de muligheder, der byder sig på Fanø. Fanø er omgivet af hav, så det er naturligvis også muligt at prøve at fange en fisk eller to. Man skal dog være opmærksom på, at de mange sæler er en stor konkurrent for lystfiskeren.

Kveller eller salturt er en meget velsmagende grøntsag, der især bruges som garniture til fisk. Findes flere steder langs den østvendte kyst, men også på Sønderho Strand.

Om efteråret er der masser af bær og svampe på klitheden og i plantagen. Vær opmærksom på, at langt fra alle svampe er spiselige. Tag en guide eller en svampebog med, og er du i tvivl – så lad være med at spise den.

EGNSRETTER

Bakskuld er en saltet og røget ising, som steges på panden og serveres med rugbrød og evt. en kaffepunch. Før i tiden kunne den også serveres sammen med en klat risengrød. Bakskuld serveres på flere restauranter på Fanø, både i sin oprindelige form og som nyfortolkninger.

Fanø smørrebrød laves af tynde skiver franskbrød, der dækkes med seks forskellige slags pålæg. Hver skive skæres i tre stykker og smørrebrødet lægges på en tallerken i et "lagkage" mønster: hakket æg over for ost, steg over for frikadelle, rullepølse over for saltkød, i tre lag. Denne version er fra Sønderho. Nordby versionen er en smule anderledes.

LIGHTHOUSE: A BRIGHT NEW BEGINNING FOR THE BURGER BOYS

VI SÆTTER NU SEJL TIL ET NYT EVENTYR OG SKULLE I DEN ANLEDNING FINDE ET NAVN, DER I SANDHED REPRÆSENTERER DEN INNOVATIVE ÅND AF VORES BRAND. LIGHTHOUSE ILLUSTRERER VEJLEDNING OG STYRING, LIGESOM VI AGERER STYRMÆND FOR VORES GÆSTERS REJSE TIL DE BEDSTE BURGERS PÅ ØEN.

VORES BESÆTNING ER SOM I KENDER DEN, KLAR TIL AT SERVERE DE MEST FRISKE OG LÆKRE BURGERS. MED DET NYE NAVN, DER VIRKELIG SKINNER IGennem OG ILLUSTRERER DEN KVALITET, VI STRÆBER EFTER, OG LAD OS SKABE MANGE FLERE, OG ENDNU BEDRE, BURGER-MINDER SAMMEN!

SÅ KOM OG VÆR MED PÅ VORES REJSE.

+45 20 44 99 92 KIRKEVEJEN 32, 6720 RINDBY

Fanø klitplantage

Er et af nationalparkens mest populære besøgssteder og ligger midt på øen. Tilplantningen startede i 1892 og omfatter i dag 1421 ha. Træerne er primært fyrre og grantræer, som f.eks. bjergfyr, skovfyr og Sitka gran. Større og større arealer beplantes nu med løvtræer.

DYREVILDT

Der er masser af skovstier i selve plantagen, hvor man kan vandre eller cykle. Her kan man møde både rådyr, dådyr og sågar krondyr, hvis man er rigtig heldig. Rådyr ses også mange steder uden for klitplantagen, både i det åbne land, i sommerhusområderne og i byområderne.

Naturen på Fanø er rig på føde, og der er ikke behov for at fodre dyrerne - tværtimod. Fodring gør dyrerne afhængige af mennesker, og med fodring af letfordøjeligt føde som

brød og korn er der en stor risiko for diarre hos dyrerne og i værste fald en pinefuld død. Lad være med at lægge foder ud til dyrerne.

KANINER

Der er vilde kaniner på Fanø, mange kaniner. De er overalt på øen, men især i klitområderne og sommerhusområderne. Overalt møder man kaninhuller. Især tidligt om morgenen og ved solnedgang er kaninerne aktive, hvor de søger føde og leger. Ofte kan man sidde på sommerhusets terrasse og betragte kaninerne. For både børn og voksne er det en uforglemmelig oplevelse.

PÆLEBJERG

Nordvest for skovlegepladsen ligger Pælebjerg. Udover at være det højeste punkt på Fanø med 21 m, så er det et dejligt sted at vandre og der er afmærkede stier i området. For foden af Pælebjerg ligger en lille sø, der om sommeren er fyldt med blomstrende åkander.

FANO SPIRITS
FANØ
SNAPS

FANØ
SKIBSRØM

Hos Fanø Spirits producerer vi spiritus, som hylder øens stolte søfartstraditioner. Krydret og lagret på Fanø udelukkende med naturlige smagsgivere. Vores Skibsrom har vundet flere priser ved International Wine & Spirit Competition (IWSC). Læs mere på www.fanospirits.dk.

fanospirits.dk

Fanø – en bæredygtig ø

Klimaforandringer, nedslidning af naturen, overturisme. Den stigende fokus på bæredygtighed er også noget, som både vores gæster og indbyggerne på Fanø er optaget af. Heldigvis er der meget, som vi selv kan gøre, med små ændringer i vores adfærd.

Fanø har altid været påvirket af elementernes rasen. Efterårs- og vinterstorme presser store mængder vand ind mod kysten og medfører oversvømmelser. Stormflodsøjlerne i Nordby og Sønderho viser, hvor højt vandet har stået under de største storme. Derfor har vi været nødt til at bygge diger for at beskytte os. Ved at undgå at færdes på digerne er I med til at sikre, at de også kan beskytte os mod de næste storme.

Langt de fleste gæster kommer til Fanø i privatbiler. Vi vil gerne medvirke til, at det bliver attraktivt at lade bilen stå under opholdet på Fanø. Heldigvis har de fleste gæster cykler med eller lejer dem på øen, og det er vi glade for. Derfor arbejder vi løbende på at forbedre forholdene for cyklistere med stier og ruter, pausesteder og bedre cykelparkering.

Fanø har en fantastisk natur, som vi alle har et ansvar for

sikre mod nedslidning og ødelæggelse. Vi må naturligvis gerne bevæge os rundt og opleve naturen – med omtanke. Det er så enkle ting som at benytte de eksisterende stier, hvor det er muligt. Være opmærksom på rugende fugle om foråret og respektere de indhegninger, som sættes op visse steder på stranden, hvor en række truede fuglearter ruger. Lade være med at køre ud på havbunden ved lavvande på den sydlige af stranden og dermed forstyrre fuglene.

På Fanø mærker vi også mange års brug af havet som losseplads. Især i vinterhalvåret skyller der affald op på stranden, mest plast. Heldigvis er der rigtig mange gæster, der gerne vil hjælpe os med at få fjernet affaldet. Foreningen Ren Strand Fanø organiserer indsamling af affald fra havet. Mange steder kan I få udleveret røde poser til at samle affald i. Poserne efterlades på stranden og samles efterfølgende op af Ren Strand Fanø. Det

er efterhånden mange tons affald, som vi har fået fjernet fra naturen.

Bæredygtighed handler ikke kun om klima og miljø. Det handler også om social bæredygtighed. Vi skal være her alle sammen, både gæster og lokalbefolkning. Vi, som bor på øen, er rigtig glade for at få gæster. Det skaber liv og er med til at gøre Fanø til et godt sted at være. Sådan skulle det også gerne blive ved med at være og det er derfor vigtigt at tage hensyn til hinanden.

Det kan f.eks. være at bruge cyklen til transport frem for bilen, så vi reducerer trafikken i de små gader i Nordby og Sønderho og undgår problemer med parkering. Husk

også at bruge cykelparkeringerne, ikke indbyggernes hække og plankeværker.

På de store rejsedage om sommeren er der ventetid ved Færgen. Vi har nu 3 færger, som kan sejle samtidigt og derfor forventer vi at ventetiderne bliver kortere. Borgere på Fanø kan købe en særlig billet, som giver fortrinsret til et antal biler pr afgang, for tiden 8 biler. Der er en særlig opmarchbane for øboere i både Esbjerg og på Fanø. Hjælp derfor øboerne til at komme hen til ø-banen, så de kan nå frem til børnehaven i tide.

Den nye færge Grotte er naturligvis elektrisk.

FANØ BAD MINIGOLF

Nu med to baner

Kom og spil på den traditionelle minigolfbane og på den nye Adventure Minigolfbane. Den er udformet som berømte skotske golfhuller, og I kan spille efter golfreglerne.

Minigolf og tennis udlejes fra caféen "Pelargoniehuset", hvor I også kan nyde kolde og varme drikke, lettere anretninger - eller få lidt til den søde tand.

I finder os lige ved golf- og tennisbanen:
Golfvejen 1, Fanø Bad.

Tlf.: 7516 1614 / www.pelargoniehuset.dk

Vi glæder os til at tage imod jer.

www.visitfanoe.dk / www.pelargoniehuset.dk

www.ribevikingecenter.dk

VIKINGER!

ÅBEN
26.04. - 20.10.
2023

Levende historie

Rejs 1300 år tilbage i tiden til dengang vikingerne herskede og grundlagde Ribe, Danmarks ældste by. Gå på opdagelse i de rekonstruerede miljøer, mød de gamle danere og oplev stemningen på markedspladsen, i byen, på gården, i kirken og i krigernes lejr. Vær med til aktiviteterne og bliv en del af historien.

Ribe Vikingecenter

Roagervej 129 • DK 6760 Ribe • Tel. 0045 75 411 611
www.ribevikingecenter.dk

nationalpark vadehavet - natur i verdensklasse

Fanø ligger lige midt i Nationalpark Vadehavet, som med sine 1459 km² er Danmarks største nationalpark.

Den danske del af Vadehavet strækker sig cirka 100 kilometer fra Blåvandshuk i nord til den dansk-tyske grænse i syd. Men Vadehavet fortsætter gennem tysk og hollandsk område til Den Helder i Holland. I alt er det et kystlandskab på cirka 500 kilometer.

Langt den største del af Nationalpark Vadehavet, omkring 80 procent, er havområder. Landområderne udgør cirka 300 km² og tæller blandt andet Fanø og naboerne Rømø, Mandø og Langli foruden Marbækområdet nord for Esbjerg, halvøen Skallingen, nogle ådale og en række marskområder, hvor Ribemarsken og Tøndermarsken er de største. Samlet set indeholder Nationalpark Vadehavet således en række karakteristiske landskabstyper: vadeblader, højsander, strandenge, strande, klitlandskaber, heder, marsk og gest-områder.

Vadehavet er dog især kendetegnet ved den tørlagte havbund. Det er den, der ligger til grund for navnet: 'Vaden'

eller 'vadebladerne' betegner den del af havbunden, som blotlægges ved lavvande.

Forskellen mellem lavvande og højvande ligger i gennemsnit på godt halvanden meter, og tidevandet er den helt store motor i Vadehavet. To gange i døgnnet strømmer en milliard kubikmeter vand ind i og ud af den danske del af Vadehavet gennem dybene mellem vadehavsøerne Sild (tysk), Rømø, Mandø og Fanø samt Skallingen. Tidevandet oversvømmer de vidtstrakte vadeblader og skaber sammen med sollyset en enorm biologisk produktion – i første omgang af mikroskopiske alger, som er fødegrundlag for myriader af orme, muslinger, snegle og krebsdyr.

Så selv om vadebladen ved første øjekast ser død og ensformig ud, er det på ingen måde tilfældet. De fleste dyr lever blot nedgravet i bunden og har tilpasset sig de store udsving i temperatur, strøm og fugtighed. Mængden (vægten) af levende dyr i vaden er 10 gange højere end i havbunden generelt.

De enorme mængder af bunddyr skaber fødegrundlag for et meget rigt dyre- og fugleliv. Således kommer cirka 12 millioner vadefugle, gæs og ænder forbi Vadehavet hvert år på deres træk mellem ynglepladserne mod nord og overvintringspladserne mod syd. Vadehavet er også opvækstområde for en stor del af Nordøens fiskebestand, og øverst i fødekæden finder man sælerne – og mennesket.

Et af de bedste steder på Fanø at opleve vadehavets karakteristiske natur er området syd og vest for Sønderho. Her er vaden fast og hård, da den jo ligger ud til Nordsøen, hvorimod den på østsiden er mudret og kan være besværlig at bevæge sig rundt i. Om alle omstændigheder er det en god ide at tage med på en af de guidede ture, hvis man ikke er vant til at færdes i Vadehavet.

RIG KULTUR(ARV)

Nationalpark Vadehavet er dog ikke kun natur. Historisk er der spor efter mennesket helt tilbage til oldtiden, og en af nationalparkens perler, Ribe, er som bekendt Danmarks ældste by. I det hele taget finder man i vadehavsområdet en meget rig kulturarv og en stærk levende kultur. Folkemusikken og -dansen fra Fanø er et godt eksempel på begge dele. Den maritime kulturarv med særlige bådtyper tilpasset de lavvandede farvande og stærke sejltiditioner er et helt og stort kapitel for sig – ikke mindst på Fanø. Områdets egenart afspejler sig også i en ganske særlig byggekultur, som man både finder på Fanø og de andre øer og på fastlandskysten.

VERDEN SARV VADEHAVET

Vadehavet er ikke kun nationalpark - det har også status som verdensarv. Faktisk udpegede FN-organisationen UNESCO allerede i 2009 Vadehavet som verdensarv, men i første omgang gjaldt det kun den tyske og den hollandske del. Fem år senere, i juni 2014, blev også den danske vadehav en del af den samlede udpegning, og det er en vigtig pointe, at vi deler verdensarven med Holland og Tyskland: Tre Lande – én verdensarv.

UNESCO har udpeget Vadehavet som verdensarv er sket, fordi det har 'enestående universel værdi'. Samtidig er det en anerkendelse af det arbejde, som Danmark, Tyskland og Holland i over fire årtier har gjort for at beskytte området. Vadehavets enestående universelle værdi ligger i områdets store betydning for bevarelsen af biodiversiteten samt de økologiske og geologiske processer.

Det er et ekstremt dynamisk landskab - og verdens største sammenhængende system af tidevandsflader.

skovlegepladsen

I den vestlige udkant af Fanø Klitplantage ligger en naturlegeplads, der i daglig tale bliver kaldt Skovlegepladsen.

Skovlegepladsen er på én gang et storslået naturområde, et raste- og picnicsted samt ikke mindst en fantastisk legeplads.

Fra Landevejen fører en betonvej fra 2. Verdenskrig, Mågekolonivej, direkte hen til Skovlegepladsen. Vær dog opmærksom på, at om sommeren kan det være svært at finde en ledig parkeringsplads, hvis man kommer i bil. Alternativt går der en grussti fra Landevejen fra Parkeringspladsen ved Sønderho Gl. Fuglekøje, hvor man så skal vandre 800 m til skovlegepladsen.

Legepladsen består af en lang række legeredskaber, lavet af materialer fra plantagen. Mange af legeredskaberne er lavet af internationale træskulptører og er ofte udført som trolde og andre fantasifigurer. Der kommer hele tiden nye legeredskaber og forskellige spil til.

Der er også en forhindringsbane, og i Sherwood skoven er der mulighed for at lege Robin Hood og hans lystige svende.

I tilknytning til skovlegepladsen er der et stort picnicområde med bålpladser, både udendørs og under et halvtag. Den overdækkede bygning har plads til ca. 50 personer. Der er også et toilet ved skovlegepladsen.

Skovlegepladsen drives af frivillige fra Fanø og hvis man har lyst til at støtte foreningens arbejde er der informationer på pladsen om hvordan man kan donere et beløb til vedligeholdelse og fornyelse af pladsen

SÆLSAFARI – ROBBENSAFARI – SEALSAFARI

 Alle ture starter på stranden 100 meter syd for nedkørslen fra Sønderho Strandvej til Fanø Vesterstrand (parkering på stranden) Professionel guidning af universitetslektor, Syddansk Universitet. Turkalender ses på hjemmesiden.

 Guiding in English. All safaris start on the beach 100 meters south of the ramp from Sønderho Strandvej to Fanø Vesterstrand (parking on the beach) Professional guidance by university lecturer from University of Southern Denmark. Tour calendar can be seen on the website.

 Guiding in Deutch. Alle Robbensafaris beginnt am Strand 100 m südlich des Abstiegs von Sønderho Strandvej zum Sønderho Strand (Parkplatz am Strand) Fachliche Betreuung durch dozent an der Süddänische Universität. Der Tourkalender ist auf der Website einsehbar.

www.nationalparksafari.dk

Tilmelding / Anmeldung / Booking SMS +452010 8717

Mød os også på *Naturinformation Seaside Food, Langelinie 9, Nordby, 6720 Fanø • www.seasidefood.dk*

nordby fanøs hovedstad

Allerede på færger fra Esbjerg får man det første indtryk af øen og af Nordby. En lille, hyggelig by, præget af de mange smukke huse fra det 19. århundrede, og omgivet af en smuk natur. Nærheden til naturen mærkes allerede på havnen. Fra havnepromenaden kan man sidde og nyde de mange vadefugle. Ofte ligger der sæler på den lille sandbanke (Søjorden) 50 m fra havnen.

Ved sammenligninger med gamle fotografier kan man se, at mange små gader og veje ikke har ændret sig nævneværdigt i århundreder. Man må ikke snyde sig selv for den store oplevelse, som det giver at slentre rundt i de små krogede gader i Nordby.

Med sine 2.800 indbyggere er byen det handelsmæssige og administrative centrum på Fanø. De fleste butikker er samlet langs Hovedgaden. Mange af butikkerne er smukt og smagfuldt indrettet i de gamle huse fra sejlskibstiden, som giver butiksgaden et helt særligt præg. Mellem butikker, cafeer og restauranter er også normale boliger. De senere år er cafelivet også for alvor

blomstret i Nordby og der er mange muligheder for en forfriskning.

Om sommeren er store dele af Hovedgaden gågade, så lad bilen blive stående på en af parkeringspladserne ved havnen eller allerbedst, tag cyklen. Supermarkederne har også store parkeringspladser.

FANØ SKIBSFARTS- OG DRAGTSAMLING

Museet viser historien om skibsfartens historie på Fanø, som har haft afgørende betydning for øens udvikling. På udstillingerne kan man både opleve skibsmalerier og fine skibsmodeller i samme målestok 1:48. Bugningen var oprindeligt hjemsted for Fanø Skibsrederforening.

På 1. sal er der en stor og meget spændende udstilling af både hverdags- og festdragter, som alle har været båret af lokale børn og kvinder. Fanødragten finder sin grundform i 1700-tallet og moderniseres omkring år 1800. I årene 1800 – 1850 tilføjes der nye elementer og varianter. Dragten, som vi kender den i dag, finder sin endelige form i årene 1850 – 1890.

Se åbningstider og priser på museets hjemmeside www.fanoskibs-dragt.dk eller scan →

Det var søfolkens rejser og velstand, der fik fanødragterne til at skille sig ud fra de fleste andre dragter på den jyske vestkyst. Hvor de fleste gik klædt i vadmel, var dragterne på Fanø lavet af bomuld (hverdagsdragterne) og silke (festdragterne), som søfolkene bragte med hjem.

Her ligger også Riggerloftet. I sejlskibenes tid brugte sømændene deres sparsomme fritid ombord på skibene til at fremstille husflidsprodukter. På riggerloftet kan museets gæster selv prøve at lave husflid af tovværk, godt hjulpet af de frivillige sømænd.

FANØ MUSEUM

Museet er indrettet i et af Fanøs ældste huse fra slutningen af det 17. århundrede. Museet er indrettet så man kan få et indtryk af levevilkårene for en skipperfamilie i det 18. og 19. århundrede.

Udenfor indgangen til museet står en kopi af en af de traditionelle badevogne, der blev brugt på stranden af gæsterne i Fanø Bad.

Se åbningstider og priser på museets hjemmeside www.fanoemuseum.dk eller scan →

NORDBY KIRKE

Begge kirker på Fanø er usædvanlige for danske kirker. Det er såkaldte salskirker, hvor kirkerummet er tværstillet og uden opdeling i skib og kor. Det medfører blandt andet at Nordby Kirke har ca. 700 siddepladser. Nordby Kirke er opført i 1786 som afløser for den oprindelige kirke, der lå i Rindby.

Alter og prædikestol, begge fra 1622, er placeret centralt midt på den sydlige væg og det første man ser, når man træder ind i kirken. Døbefonten er en malmfont og stammer sandsynligvis fra sidste halvdel af det 15. århundrede. Ved nordvæggens hjørner er ammostolene placeret, bænke reserveret ammende mødre.

Kirken har 9 kirkeskibe hængende fra loftet. Disse modelskibe er lavet mellem 1700 og 1966. Der er både modeller af fanøskibe og orlogsskibe. Fanø barken "Prinsesse Marie" sank i 1910 syd for Australien og alle 18 sømand omkom.

Frits Brinch & Sønner ApS

Entreprenør og aut. kloakmester

Kontor: 7516 4181

Biltlf.: 2926 5676 / 2123 3062

- Udgravning og anlægsarbejde
- Kørsel og vejarbejde
- Jord, sand, sten og vejmaterialer
- Nedbrydning og kloakeringsarbejde

Sønder Nytoft 11, 6720 Fanø
brinchogsonner@fanonet.dk

THE OLD DOCTORS' HOUSE
FANØ

HAND MADE GIN
& TONIC SYRUP

BECAUSE IT'S FIVE O'CLOCK SOMEWHERE...
WWW.ODHGIN.COM

Der tilbydes gratis færge fra 1/11 - 30/4 hvis man minimum bestiller 1 uge. Tilbuddet gælder 1 bil pr. booking.*

*Gælder på udvalgte huse.

Sommerhuse med GRATIS slutrengøring

Hovedgaden 105
6720 Fanø
Tlf. +45 7516 4400
info@admiralstrand.com

SHOPPING BROEN

HVERDAGE
10-19
LØRDAG OG SØNDAG
10-17

60
BUTIKKER
OG RESTAURANTER

SPANNENDEN GESCHÄFTE
UND GUTE RESTAURANTS

EXCITING SHOPS
AND GOOD
RESTAURANTS

700
P-PLADSER

4 TIMERS GRATIS PARKERING
4 STUNDEN LANG
KOSTENFREIES PARKEN
4 HOURS FREE
PARKING

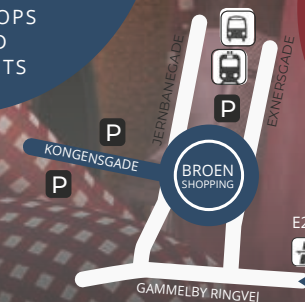
HUSK P-SKIVE
PARKSCHEIBE EINSTELLEN
SET THE PARKING DISC

  broenshopping.dk

VESTJYLLANDS STØRSTE SHOPPINGCENTER

DAS GRÖSSTE EINKAUFSZENTRUM WESTJÜTLANDS
THE LARGEST SHOPPING CENTER OF WESTERN JUTLAND

BROEN Shopping, Centrum,
Exnersgade 18, 6700 Esbjerg
www.broenshopping.dk

sønderho

danmarks smukkeste landsby

Et besøg i Sønderho er et "must" når man besøger Fanø. Det er ikke uden grund Sønderho vandt prisen som Danmarks smukkeste landsby. Når man går i de smalle gader med de fine gamle huse, føler man sig hensat til en anden tid.

Stil bilen på parkeringspladsen ved kirken og brug et par timer på en byvandring i de små krogede gader. De mange gamle, velbevarede bygninger stammer hovedsageligt fra midten af det 18. århundrede og 100 år frem, hvor Sønderho var den dominerende søfartsby på den jyske vestkyst.

Små stier fører ind bag ved husene. Stierne er offentligt tilgængelige og afmærket med et lille blåt skilt. Et kort over stierne kan downloades på visitfanoe.dk.

Havnen og værftsområdet lå i en lille beskyttet bugt i den nordøstlige ende af Sønderho. Men indsejlingen sandede efterhånden til og der er skabt en ny øst for Sønderho. Nu er indsejlingen blevet rensat op og der er igen liv på havnen med små lystbåde og kajaker.

I den sydlige ende af Sønderho er et gammelt sømærke blevet genopført. Fra "Kåveren" er der en fantastisk udsigt over Sønderho, Vadehavet og det særlige lille naturområde på sydspidsen af Fanø, der kaldes "Hønen". De gamle klitter er meget sårbare, så husk kun at gå på de afmærkede stier i området.

FANØ KUNSTMUSEUM, NordLand 5

Læs om Fanø Kunstmuseum og kunstnerne på Fanø på s. 52

Se åbningstider og priser på museets hjemmeside www.fanoekunstmuseum.dk eller scan →

SØNDERHO MØLLE, VESTERLAND 44

Sønderhoningerne skulle i gamle dage bruge Kongens mølle i Ribe, når kornet skulle males. Men i 1701 fik præsten tilladelse til at bygge den første mølle. Den nuværende mølle blev opført i 1895, fungerede indtil 1923..

Se åbningstider og priser på museets hjemmeside www.fondengamlesonderho.dk eller scan →

HANNES HUS, ØsterLand 7

Huset er bygget i 1750'erne. Det gamle miljø er bevaret, så man kunne tro, at skipperen og hans kone lige var rejst hjemmefra. Her er stadig de oprindelige møbler, bilæggeren, billeder, båsen til færene og de ting skipperen kom hjem med fra sine rejser. I dette hus boede i mange år skipperen Hanne og hendes datter Karen.

Se åbningstider og priser på museets hjemmeside www.hanneshus.dk eller scan →

SØNDERHO BRANDMUSEUM, NORDLAND 12

Sprøjtehuset er et af Danmarks ældste og bedst bevarede. Bygningen, har siden 1868 huset Sønderhos brandsprøjte. Sprøjtevognen er fra 1895 og stammer fra

Schackenborg. Den er af samme type som Sønderhos oprindelige brandsprøjte.

DEN GAMLE REDNINGSTATION Sønderho Strandvej

Er fuldt udstyret med redningsbåd og redningsudstyr. Endvidere findes en mængde plancher med gamle fotografier, beskrivelser og mandskabslister.

FLISESAMLINGEN

På restaurant Nanas Stue kan se man se en stor udstilling af hollandske vægfliser. Fliserne blev hjembragt af sømændene i det 19. århundrede og brugt til både udsmykning og til at reflektere varmen fra husenes ovne.

SØNDERHO KIRKE

I Lighed med Nordby kirke, så er Sønderho en salskirke med eet stort kirkerum. Den er oprindeligt bygget som et smalt langskib med et tværskib. Senere blev det til en nærmest kvadratisk bygning. I 1782 blev den gamle bygning erstattet af den nuværende. Kirken har i dag plads til 450 mennesker, selvom der kun bor 300 mennesker i Sønderho. En forskel mellem de 2 kirker er, at alteret placeret i det sydøstlige hjørne af bygningen, hvorimod prædikestolen er blevet flyttet og placeret midt på sydveggen. Døbefonten fra det 13. århundrede, alteret, prædikestolen og et pulpitur langs nordveggen af kirken formodes at stamme fra hospitalskirken i Ribe. Pulpituret, som er et aflukket galleri, blev anvendt af de fattige og ikke fastboende.

Sønderho kirke har 15 kirkeskibe, det største antal i en dansk kirke. Det er primært modeller af handelsskibe og en enkelt model af en fregat, som blev fundet i strandkanten i begyndelsen af det 19. århundrede.

kina til fanø

I 2023 bliver der sat fokus på Kina. Festivalen Kina til Fanø vil præsentere en bred vifte af kinesisk kultur på Fanø.

En central del af festivalen vil være drager. Kina betragtes som drageflugtens fødested. Hvad er derfor mere naturligt end at lave end kinesisk kulturfestival på Fanø i forbindelse med verdens største dragetræf. Festivalen finder sted fra 11. -16. juni.

Den mest kendte kinesiske drage er den såkaldte tusindbensdrage, der et dragehoved og efter det en lang krop/hale, der kan være mange meter lang. Andre kendte kinesiske dragetyper er fugledrager, herunder ikke mindst ørnedrager og svaledrager, men også tredimensionelle drager og mekaniske drager, hvor vinden

får dele af dragen til at bevæge sig.

Da mange af dragetyperne går igen over hele Kina, er det først og fremmest den enkelt dragebygger, der sætter sit eget præg på dragen. Dette gælder ikke mindst udsmykningen af dragen, som er af meget stor betydning. Der er mange traditionelle mønstre og motiver, der går igen på dragerne, men mange af de bedste dragebyggere giver dragerne deres eget udtryk.

Drageaktiviteterne blive suppleret med en række andre aktiviteter for at vise en vifte af kinesisk kultur.

På Fanø Kunstmuseum bliver der en udstilling af kinesisk kunst. Det er lykkedes at lave en aftale med Nationalmuseet om at låne 22 værker fra museets Kina samling. Det

er primært malerier fra det 18. og 19. århundrede, der viser samhandlen mellem Kina og Europa, men også et emblem fra Ming dynastiet i det 16. og 17. århundrede. De fleste af værkerne har aldrig før været udstillet og indgik i den samling, der kendes som Kongens Kunstkammer, som blev grundlagt af Frederik III i 1650. Den kinesiske kunstudstilling vil være åben fra juni til oktober.

På Fanø Museum bliver der en udstilling om de luksusvarer, som Fanøs sømænd bragte hjem fra deres rejser til Asien. Det drejer sig om både porcelæn, lakvarer og silke, som kom til at indgå i den traditionelle Fanødragt.

Det komplette program, som også kommer til at omfatte en kulturaften med kinesisk musik og dans, en bog om Kina, Fanø og drager og meget mere, se www.chinatofanoe.com.

11.-16. juni
2023

kinesisk
kultur,
musik,
kunst og
DRAGER

Fanø – stolte sejlskibstraditioner

Den lille sandede ø ved det yderste hav var engang en "stormagt" inden for skibsfart. Også selvom indbyggertallet dengang ikke var større end det er idag. Der har i århundreder været sømænd på Fanø. I 1500 tallet lå der et lille fiskeleje ved Odden, det nuværende Nordby. Senere begyndte mændene at tage høre på større fiskefartøjer og handelsskibe. De drog på sejlads fra fremmede havne og opnåede derved en erfaring og ekspertise i sejlads på de store have.

FRIKØBET I 1741

Indtil 1741 tilhørte Fanø den danske konge. Fanø blev administreret fra Ribe, som dengang var en vigtig handelsby og havde eneret på handel. Beboerne på Fanø var dygtige fiskere, men al fiskeeksport skulle gå gennem Ribe og fortoldes der. Der var derfor et stort ønske om at købe øen og dermed blive frigjort af bindingerne til Ribe.

Efter forgæves at have forsøgt at købe øen i 1719, kom der endnu en chance i 1741, hvor kong Christian den VI ønskede at sælge ud af sine besiddelser for at kunne finansiere forskellige slotsbyggerier. Fanni-

kerne og Sønderhoningerne drog sammen til Ribe, hvor auktionen fandt sted den 10. juli 1741. Der er mange historier om, hvilke kneb der blev taget i brug for at sikre købet. Faktum er, at det lykkedes fanøboerne at købe øen og sætte gang i den udvikling, der førte til at Fanø blev en betydelig søfarts ø.

SEJLSKIBSTIDEN

I 1760'erne startede bygningen af skibe på Fanø. Det var en omstændelig affære. På Fanø var der ingen skov, så alt tømmeret skulle importeres udefra. Skibsbyggepladserne - i både Nordby og Sønderho - lå ud til det store og flade strandareal tæt på det dybe vand. Det er ikke svært at forestille sig det liv og den aktivitet der var.

Højdepunktet for skibsbyggeri på Fanø var omkring 1850'erne. Der var på det tidspunkt ni skibsbyggestre på øen. Tilsammen havde de omkring 100 mand ansat. Plus alle underleverandører. I årene 1768 til 1896 blev der i alt bygget ca. 1100 skibe på Fanø. I starten mange småskibe - bl.a. everter, der er bygget specielt til sejlads i Vadehavet - men efterhånden blev skibene større og større. Fra midt i 1860'erne voksede flåden så voldsomt, at øens egne

skibsbyggere ikke længere kunne følge med. Allerede på det tidspunkt begyndte der at være problemer med tilsandning i Sønderho havn.

I 1880'erne gik Fanø-rederierne over til at benytte jern- og stålskibe og skibsbyggeriet på Fanø fik en ende. I 1896 blev det sidste skib søsat på Fanø. Ganske langsomt gik rederivirkomhederne også mod sin ende. Det sidste Fanø-skib blev solgt i 1919. Sejladsen på de store have bragte velstand til øen. Det minder de mange smukke kaptajnsvillæer om.

FAJANCEHUNDENE PÅ FANØ

I mange, mange vinduer her på Fanø kan vi se de to fajancehunde med deres sorte snuder og lidt triste udtryk. I perioden 1860-1900 var hundene den souvenir, som alle danske søfolk forventedes at tage med hjem til koner eller kærester fra engelsk havn.

De to hunde - der altid er i par - sidder på deres bagdele, vendt mod hinanden og symboliserer efter traditionen troskab og tryghed. Når de to hunde kikker ud ad vinduet, så er mændene på havet. Og når de kigger ind mod stuen er han hjemme. På havnen i Nordby står en skulptur med hundene - fremstillet af Poul Isbak.

— EN NYRENOVERET Ø KRO —

Træk dig tilbage & oplev det simple ø liv

Hos Fanø Krogaard vil du møde det velkendte og hyggelige, der er nænsomt pakket ind i kvalitet, nærvær og hjemlige fornemmelser.

FANØ KROGAARD

Langelinie 11 | 6720 Fanø | +45 76 60 00 70 | kontakt@fanoekrogaard.dk | fanoekrogaard.dk

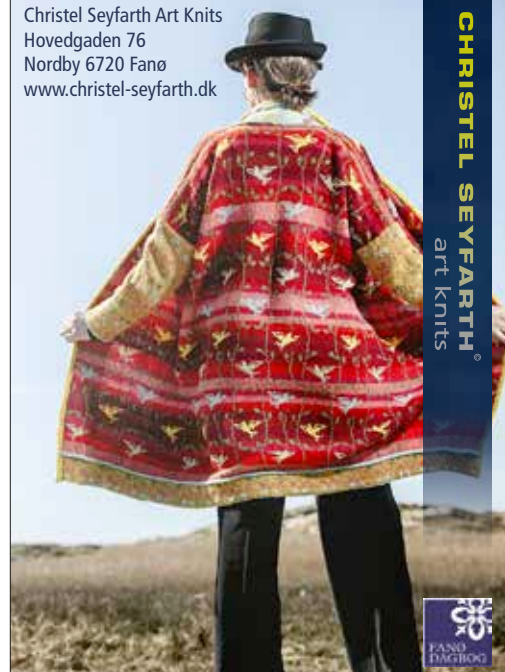
Dagli' Brugsen Sønderho

- Brød fra egen ovn
 - Frisk frugt og grønt
 - Stor vin afdeling
 - Tips/lotto
 - Åbent alle ugens dage
- www.brugsenfano.dk

Landevejen 42, 6720 Fanø
Tlf.: 75164018

Christel Seyfarth Art Knits
Hovedgaden 76
Nordby 6720 Fanø
www.christel-seyfarth.dk

CHRISTEL SEYFARTH[®]
art knits

EN VERDEN AF EKSKLUSIV HÅNDSTRIK, DESIGNET AF CHRISTEL SEYFARTH
Færdigstrikkede UNIKA modeller, lækker uld, garnkits, bøger og meget andet

kunst og kunsthåndværk på fanø

Igennem de sidste godt 100 år – ja helt op til i dag har Fanø oplevet en stor tilstrømning af billedkunstnere, der har taget mere eller mindre fast ophold her. Miljøet, motiverne og det fine lys har virket særligt tillokken-de på malerne. Specielt i Sønderho kunne man i visse perioder tale om en hel malerkoloni – ligesom i Skagen. Det drejede sig bl.a. om Julius Exner, Carl Johan Forsberg, Johan Rohde, August Wilckens, Reinhard Heinemann og August Dohm, hvis værker er udstillet på Fanø Kunstmuseum.

Denne tiltrækning er stærkere end nogensinde og Fanø har efterhånden en ganske stor kunster koloni. I flæng kan nævnes Margit Enggård, Marie Louise Exner, Finn Hjortskov-Jensen og Johnny Madsen. Flere af disse kunstnere har egne gallerier.

Grundlaget for kunstsamlingen på Fanø Kunstmuseum blev skabt af Ruth Heinemann, som fra 1960'erne begyndt at samle kunst fra Fanø. I 1992 blev Fanø Kunstmuseum indrettet i Kromanns Hus, der oprindeligt havde været en købmands- og skibsprovianteringsforretning. Samlingen rummer i dag mere end 1250 værker med tilknytning til Fanø. Tidsmæssigt rækker samlingen malerier fra 1850 og frem til nutiden.

Kunsten fra Fanø har ikke været præget af særlige kunstretninger eller kunstsammenslutning, så der er mere tale om en række individuelle kunstnere, der gennem tiden har ladet sig inspirere af det dramatiske landskab og særegne kultur på

Fanø. Udstillingen spænder således over de tidligste folkelivsskildringer og naturalistiske malere til de mere abstrakte tendenser, der bredte sig efter 2. Verdenskrig.

Udover den faste udstilling har museet 2 sale med skiftende særudstillinger, også med Fanø og Vadehavet som gennemgående tema. Se oversigt over særudstillinger på museets hjemmeside: www.fanoekunstmuseum.dk

Fanø er også rigt repræsenteret inden for design og kunsthåndværk. De finder inspiration i Fanøs natur. Der er også en tydelig international orientering. Det er et bredt spektrum af kunsthåndværk, der er repræsenteret på øen, fra strik og beklædning til smykker til støbte lys. De fleste værksteder og butikker ligger i Nordby og Sønderho, men også Kunstladen i Rindby tilbyder spændende produkter.

Se Fanø Kunstmuseums åbningstider og priser på www.fanoekunstmuseum.dk eller scan >>

FAJANCEN

Cafe | Restaurant

Sønder Land 5
6720 Sønderho
www.fajancen.dk • info@fajancen.dk
Bordreservation på 7516 4172

Sønderlands Ismejeri
**Sønderland 5,
6720 Sønderho**
www.iscafeen.dk

FANØ FLISEMUSEUM

- Stor gårdplads
- Musik og kultur
- Selskaber op til 70 personer
- også i evt. lukkeperioder

Sønderland 1, Sønderho 6720 Fanø • Tlf. 7516 4025 • www.cafenanasstue.dk

fanø dragten

Noget af det mest iøjnefaldende og karakteristiske ved Fanø er de traditionelle kvindedragter. I mere end 200 år blev disse dragter båret i hverdagen, også langt ind i det 20. århundrede. Den sidste Fanø kone, der brugte dragten til hverdag, døde i 1972.

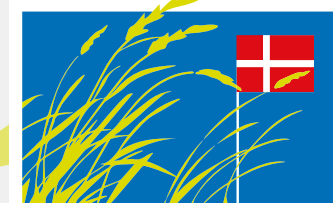
I dag bruges dragten til fest, det vil sige til fødselsdage, bryllupper, til højtiderne og de årlige festdage "Fannikerdagene" i Nordby og "Sønderhodagen" i Sønderho. På disse festdage er der optog, hvor flere hundrede kvinder dragter viser sig frem i de smukke dragter. Der afholdes også jævnlige baller med den traditionelle musik og dans.

Fanødragten er ikke én type dragt, men en række forskellige dragter til hver sit formål. Der var dragter til alle stadier i livet. Den første dragt var den såkaldte Kristenpose, som børnene blev lagt i, i forbindelse med dåben. Dette gjaldt både drenge og piger. Herefter kom barnedragten, som de små piger brugte indtil 7 års alderen, skolepige dragten, den særlige konfirmand dragt, brude dragten, enkedragten og så videre. Der var også forskellige dragter til de funktioner, som kvinderne hav-

de på Fanø. Da mændene i stort omfang var søfolk og derfor væk hjemmefra i lange perioder, var det kvinderne der stod for alle opgaverne. Udover den daglige arbejdsdragt var der særlige ormegrave dragter, der som navnet antyder blev brugt når der skulle graves efter sandorm og høstdragten. Struden var en markant del af de to sidstnævnte dragter. En strude er en maske, der dækkede det meste af ansigtet, så man beskyttede ansigtet mod vejr og vind.

Det var søfolkernes rejser og velstand, der fik fanødragterne til at skille sig ud fra de fleste andre dragter på den jyske vestkyst. Hvor de fleste gik klædt i vadmel, var dragterne på Fanø lavet af bomuld (hverdags dragterne) og silke (fest dragterne), som søfolkene bragte med hjem.

På "Fanø Skibsfart & Dragtsamling" er der en stor og meget spændende udstilling af både hverdags- og festdragter, som alle har været båret af lokale børn og kvinder. Fanødragten finder sin grundform i 1700-tallet og moderniseres omkring år 1800. I årene 1800 - 1850 tilføjes der nye elementer og varianter. Dragten, som vi kender den i dag, finder sin endelige form i årene 1850 - 1890.

ESMARK
Feriehusudlejning

Esmark Feriehusudlejning

Vil du nyde ægte Vesterhavs-feeling derhjemme hver uge?
Tilmeld dig vores Vesterhavs-nyhedsbrev og få:

- Chancen for hver 3. måned at vinde et feriegavekort til en værdi af 3.500 kroner
- Eksklusive specialtilbud og de nyeste feriehusse før alle andre
- Tips til de bedste oplevelser i din næste sommerferie ved Vesterhavet

Nyhedsbrevet finder du her: www.esmark.dk/nyhedsbrev

Esmark Fanø

Telefon: +45 6915 9618

E-mail: fano@esmark.dk

Kirkevejen 13c

6720 Rindby

K

Kollektionshuset

Kollektionsprøver
fra PBO, Heartmade
og Rue de Femme
samt meget mere...

CULTURE Levøte

NÜMPH PBO

RUE de FEMME

JULIE FAGERHOLT
HEARTMADE

Hovedgaden 61 | Nordby | 6720 Fanø

www.facebook/kollektionshuset

www.kollektionshuset.dk

HYGGELIGE STRIKKEDAGENE
i Sønderho og Rindby

Vi glæder os til at byde
velkommen til strikkedage...
14.-17. september 2023

Fanøstriik arrangeres af frivillige fra Sønderho
borgerforenings erhvervsgruppe i samarbejde
med Kunstladen i Rindby. Besøg os på

www.fanoestrik.dk

eller sociale medier.

CYKELUDLEJNING

Mellemgaden 12
tlf. 7516 2460

Cykeludlejning
Fahrradverleih / Bicycle rental
Serviceværksted
Servicecenter / Service center

Fri BikeShop
OPLEV FORSKELLEN

Showroom med nye cykler
Showroom mit neuen Rädern/
Showroom with new bikes

Fanø Angus & Merino er en lille gårdbutik hvor
vi sælger kød fra vores Angus-kvæg og fra vores
lam. Derudover sælger vi garn fra vores Merino
får samt mange lækre ting.

Postvejen 26

6720 Fanø

Tel. 2670 2952

maskinbaun@gmail.com

Badehotellet
FANØ

Ved Skibsværftet 2

DK-6720 Fanø

+45 2212 1218

info@badehotelletfanoe.dk

www.badehotelletfanoe.dk

danbolig

SAMARBEJDER MED NORDEA

Velkommen
hos danbolig Fanø

Skal vi OGSÅ
sælge din bolig?

Hovedgaden 24 · 6720 Fanø · Tlf. 7545 7888
danbolig.dk · fanoe@danbolig.dk

Hovedgaden 75, tlf. 7516 2656

Fanø blomster tilbyder et bredt udvalg
inden for buketter, planter, brugskunst vin
og chokolade.

Storegade 36, 6700, Esbjerg
tlf. 7512 4943

HENT & BRING
Fladt dæk?
Driller bramserne?
Tid til service?
Vi henter og bringer
til og fra vores værksted.
Ring på tlf. 7512 4943

Fri BikeShop

Fri
BikeShop

Vi forhandler og servicere alle typer
af cykler, knallerter og el-køretøjer

WESTWIND

ÅBEN
ALLE UGENS
DAGE

Hovedgaden 88 • Nordby • Fanø • Tlf. 76940966 • www.west-wind.dk

Vil du opfylde en boligdrøm?

Kontakt os
for en gratis
vurdering

Hos os, får du præcis den rådgivning, der passer til dit
boligsalg. Vi er ét hold med hver forskellige kompetencer. Vil
du møde en af os? Så start med en uforpligtende vurdering.

Erik Nørreby
Ejendomsmægler
Tlf: 61557037
en.673@edc.dk

Sebastian Landt
Salg og vurdering
Tlf: 28340066
sel@edc.dk

Amalie Skovbjerg
Trainee
Tlf: 20340251
skovbjerg@edc.dk

EDC EDC Fanø
Det handler om at gøre sig umage

Tlf: 76660102
Mail: 673@edc.dk

Hos os får du den bedste kombination af uddannede og erfarne
ejendomsmæglere med indgående lokalkendskab. Et stort lokalt
netværk og et bredt udvalg af digitale løsninger når du skal sælge din bolig.
Ring for gratis og uforpligtende salgsvurdering når det passer dig.
Tlf. **75161011** eller kig forbi vi har åbent alle ugens 7 dage.

Ejendomsmægler
Hovedgaden 54
Nordby, 6720 Fanø
Tlf. 7516 1011
www.nybolig.dk
E-mail: 6720@nybolig.dk

Nybolig

www.nybolig.dk - VI STØTTER LOKALT

BLUE INSTALL
RÅDGIVENDE INSTALLATØR

DAN-EL A/S

DØGNVAGT 70 23 23 88
ESBJERG - FANØ - VARDE - KVONG

v/ lægeeksamineret Fodplejer
Elsebet Jensen

FODDAMEN i Sønderho

Landevejen 40, Sønderho - 6720 Fanø • Tlf. 3031 0376
foddamenfano@gmail.com
Tid efter aftale (også aften og weekend)

RIKKE SANDFORD

Brugskunst, mode og gaveideer
til børn og voksne

HOVEDGADEN 58 B • 6720 NORDBY • FANØ
WWW.RIKKESANDFORD.DK • TEL: 25 47 87 66

VILLA QUISISANA

Holiday apartments for 2 and cottage in the 1st row of dunes
directly to the beach at Fanø Bad and Rindby Strand for
private rent with sea view
www.quisisana.dk • Tlf. +45 75162700

Silken Handmade
Silks & Design

Landevejen 15, Sønderho • tlf. 2127 9256 • www.silken.dk

Fanø Taxa

Tlf. 8844 3399

Ring og få et godt tilbud

Art of hair

INTERNATIONAL HAIRDESIGN
Ved Trappen 8, 6720 Nordby
Tlf.: 75 12 49 05
Mail: lullu@art-of-hair.dk
Tidsbestilling: www.art-of-hair.dk

STYLECOACH LULLU LJØRRING
Certificeret

FANØBIKES
Cykeludlejning

Cykelleje fra 13 stationer på Fanø
med appen: **Donkey Republic**

1 times gratis cykelleje med
rabatkoden: **GUIDE2023**

www.fanobikes.dk • tlf. 40 50 70 23

Michaels Antenne Service

ANTENNEANLÆG OG PARABOLER
LEVERING • OPSTILLING
SALG AF TV • REPARATION • VEDLIGEHOLD

Michael Bus • mas@fanonet.dk • tlf. 2011 6325

Hovedgaden 126, 6720 Fanø
Tlf.: +45 2924 7663
www.fanoedyreklirik.dk

Fanø Dyreklirik

FANØFLISER

Historiske fliser med Fanø-motiver
22 forsk. hvide m. koboltblå,
15x15 cm. Sælges også
indrammet med 1, 2 eller 4 stk.

Mobil 2049 3428
www.arvidrasmussen.dk
Tømrermester & låsesmed
Arvid Rasmussen
VIGENSVEJ 14, NORDBY

RAVSMEDEN
Ravsliberen på Fanø

Landevejen 40, Sønderho • www.ravsmeden.dk

Melbye
Keramik i Sønderho

v/ Keramik Pernille Schack Melbye
Søndertoft 21, Sønderho, 6720 Fanø
www.melbyekeramik.dk

Fanø Cykler

Kirkevejen 67
6720 Fanø

www.fanoecykler.dk

FANØ LYNGHONNING

~ KVALITET SIDEN 1975 ~
- HEIDEHONIG -

Hovedgaden 114, 6720 Fanø • Telefon 7516 2248

SPIS GODT OG RINGELIG TIL RIMELIGE PRISER
GUT UND RECHNICH ESSEN ZU GÜNSTIGEN PREISEN

PIZZA
PASTA
DORRIMENU
À LA CARTE
TAKE AWAY
SELSKABER

RESTAURANT DINO
STRANDVEJEN 8, NORDBY
75 16 64 64
WWW.RESTAURANTDINO.DK

ULDSNEDKEREN
DROBET • SØNDERHO • ØSTBY

LIS BRINK • Tlf. 7516 4131
www.facebook.com/uldsnedkeren

Den lille Ravbutik
Rav Bernstein Amber

Hovedgaden 39, Nordby | +45 5281 4081
www.denlilleravbutik.dk

Strik & Garn KERAMIK
Gaveartikler **Horn**

Tove's Gavebod

Hovedgaden 41 • Nordby • Tlf. 75 16 24 62

BYGMA

www.bygma.dk **FANØ**
fano@bygma.dk • Tlf. 75 16 37 00

Strandvejen 10B • Nordby • 6720 Fanø

Hjørnekroen

Find os på facebook:
Hjørnekroen – events

Hjørnekroen · Hovedgaden 14
Nordby · 7516 2262

FANØ KERAMIK
Mette Hübschmann
Hovedgaden 25b, 6720 Fanø
Tlf. (+45) 6179 1428
www.fanøkeramik.dk

Perronen

IS · MAD · DRIKKE

Vi har åben fra kl. 12-19.30
lukket tirsdag i vinter
Kl. 10.00-22.00 alle dagen i sommer

HOVEDGADEN 73, NORDBY, 6720 FANØ
TLF. 6148 7360

FANØ BOGHADEL
CENTRUM
POST

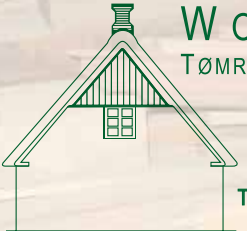
FANØ BOGHADEL & POSTBUTIK
Hovedgaden 58 · 6720 Fanø · Tlf. 7516 2184
E-mail: Fanoe@bogpost.dk

ARKITEKT MAA
KIM HOLST

M: 2370 1896
E: kh@arkho.dk
www.arkho.dk

JN ARKITEKTUR ApS

WOHLERT
TØMRER - SNEDKER
SØNDERHO

TLF. 4043 5413
2992 6583

BÆREDYGTIG · DYNAMIK
HAVVÆRK

NATUR OG
KULTURFORMIDLINGS
CENTER

Gammel Byvej 36
6720 Sønderho - Fanø
Tlf. 2615 5410
www.havvaerk.dk

LS
Leif Støjer

tlf.: +45 2674 2995
mail: leiffisk@gmail.com
web: www.lsfisk.dk
cvr: 21187577

Åbningstider kan ses på www.lsfisk.dk eller ved Brugsen

Tømrermester
Jacob Alber Jepsen
KVALITETSHÅNDVÆRK
- gør drømme til virkelighed

fanø tømrer
& snedker

Gulvafslibning

Vangled 71, 6720 Fanø • Tlf. 2620 2953 • www.fanots.dk • fts@fanots.dk

Salon Gabi

Man - tors: 09.00 - 17.00
Fredag: 09.00 - 18.00
Lørdag: 09.00 - 13.00

Angel · Organisk farve

Bavnebjergvej 4 · Nordby 6720 Fanø · 75 16 16 60

Nordby Bibliotek

- også for dig, der er gæst på Fanø

Stadionvej 17, 6720 Fanø
Tlf. 7516 2230
nordbib@esbjergkommune.dk
esbjergbibliotek.dk

SØNDERHO
Danmarks Smukkeste Landsby

Besøg os på www.soenderho.dk

name it
Str. 86-152

KOLLEKTIONSPRØVER STR. 36-48

Børnetøj, dametøj
og accessories

No. 66

Hovedgaden 66
6720 Fanø

Fanø Apotek
- dit lokale apotek!

Åbent: mandag – torsdag kl. 9.00–17.00,
fredag kl. 9.00 – 17.30, lørdag kl. 9.00–13.00

Hovedgaden 64, 6720 Nordby
Tlf: 75162023 Fax: 75162533
Filial af Esbjerg Jerne Apotek

BLM

DYRLÆGE
Din udkørende
DYRLÆGE til
smådyr og stordyr.

Ihre TIERÄRZTIN
mit deutscher
und dänischer.
Autorisation für
Groß- und Kleintiere

Brigitta Lundbak - Madsen
Hæstet 1 - 6720 Fanø
MOBIL: 2899 7557

Tømrer- og byggefirma

flex-byg

Ing. Henning Frosch | frosch@fanonet.dk
2148 6989

FANØ UGEBLAD
UPARTIK · UPOLITIK · AVERTHEMENTSTIDENDE

Fanø, Danmark eller Dubai ...
Fanø Ugeblad følger med på din vej!
Bestil abonnement på tlf. 75 16 20 53,
eller mail: post@fanougeblad.dk

FANØ FODBOLDGOLF

Postvejen 7b, DK-6720 Rindby
Tlf. 2330 0554

www.fanoe-fodboldgolf.dk

Kaffehuset

Kom indenfor i "Kaffehusets" hygge - Lidt ol og vin vil gøre lykke
Og thé og kage - man kan smage
Måske en kaffetår man får - mens snakken lystigt går
Og man kan ta' et kig - på strik og keramik

Hovedgade 60, 6720 Fanø, tlf. 2444 2881

Pub & Bodega

tel. 7516 1533

Kirkevejen 37
Rindby, 6720 Fanø
www.kabyssen.dk
kabyssen@kabyssen.dk

"Kabyssen"

- Stedet hvor man hygger sig

atlantvolden på fanø

Mange steder på Fanø ses stadig grå beton bunkere spredt rundt i klitterne. Det er resterne af Atlantvolden, et kæmpe forsvarsværk fra Nordnorge til Spanien, som det tyske forsvar opførte under 2. Verdenskrig for at forhindre en invasion fra de vestlige allierede. Danmark blev besat af Tyskland fra 9. april 1940 og frem til 5. maj 1945 (Bornholm 1946). Besættelsen foregik uden de store krigshandlinger, og besættelsen var primært et led i erobringen af det strategisk vigtige Norge, samt indsejlingsforholdene til Østersøen.

Opførelsen af et kæmpestort forsvarsanlæg langs hele Europas kyst tog fart for at forhindre en kommende invasion fra de allierede (Storbritannien, Canada og USA). I Danmark var det især Hanstholm og Esbjerg, som var strategisk vigtige indsatsområder. Der blev derfor opført store forsvarsværker omkring disse havne. Mellem Ringkøbing Fjord og Ribe blev der fra december 1942 og frem til krigens afslutning opført omkring 1.300 bunkers.

Fanøs placering ved indsejlingen til Esbjerg Havn medførte, at der blev opført godt 300 bunkers, betonveje, kanoner, jernbaner, jordstillinger, pansergrave, barakbyggerier etc. Hovedparten er placeret på øens nordlige og midterste del. Befæstningen omfattede et større antal kyst- og luftværnsbatterier, fra Pælebjerg (Pælebjerg stillingen) og mod nord til Vesterhavs batteriet og Grådyb stillingen samt Marineflakbatteri Nord (nord for Nordby). Desuden blev der opført kystforsvarsstillinger, radarstationer, barakker til tropperne, udlagt 49.000 miner samt store søminefelter med vest. De tyske besættelsestropper på Fanø udgjorde ca. 2.300 mand, hvortil

kom godt 1.275 danske arbejdere, der deltog i bunkerbyggeriet.

Danmark og Fanø forblev et relativt fredeligt sted under hele krigen. Flakbatterierne, som blev brugt til at beskytte fjendtlige fly, kom dog i anvendelse flere gange, specielt i forbindelse med et dagangreb på Esbjerg Militære Flyveplads den 27. august 1944. Her blev 5 allierede fly blev skudt ned under angrebet.

Mange af Atlantvoldens bunkers er i dag en del af klitlandskabet, og er helt eller delvist gemt under sand. Enkelte bunkers i området mellem Rindby Strand og Sønderho ligger helt frie på stranden og kan beses. Det gælder blandt andet den såkaldte "Be Free" bunker, der er overmalet med graffiti. Et besøg i anlæggene på Halen er absolut også et besøg værd.

Fanø Nord anlægget er det bedst egnede til besøg. Her er det muligt at komme ind i flere af bunkerne. Det er også her foreningen Fanø i Atlantvolden afholder sine bunkerrundvisninger. Vær dog opmærksom på, at området er privatejet og ligger i et følsomt naturområde, så vis hensyn. Tag gerne cyklen derud eller gå af grusvejen Vesternasen!

 Museumskælderen er åben efter aftale og i forbindelse med betalte guidede ture.

 Se på hjemmesiden www.fia.dk

Vinlageret, Hovedgaden 37, Nordby
www.fano-ring.com

ET LILLE STYKE FANØ TIL HVER DAG

Fanø Skibsfarts- & Dragtsamling
 Hovedgaden 28, Nordby
www.fanoskibs-dragt.dk

Museet viser livet på Fanø i dens storhedstid - ca. 1870 - 1905 med særlig vægt på dragter og skibsmodeller. Endvidere huser museet Riggerloft, hvor der fremstilles toværksarbejder, når sømanden er hjemme.

 Se åbningstider og priser på museets hjemmeside www.fanoskibs-dragt.dk eller scan →

Fanø Museum
 Skolevej 2, Nordby
www.fanomuseum.dk

Fanø Museum er et fanøhus fra sidst i 1600-tallet. I beboelsen besøger man en beskeden skipperfamilie i slutningen af 1800-tallet. I den øvrige del af huset fortælles om livsvilkårene på Fanø frem til Første Verdenskrig.

 Se åbningstider og priser på museets hjemmeside www.fanomuseum.dk eller scan →

butikker med sjæl [SPECIAL ARTIKEL]

En af de markante ting ved Fanø er de mange små familiedrevne virksomheder med en spændende fortælling. De findes overalt, i Sønderho, ved stranden og i Nordby. På Hovedgaden i Nordby ligger en lille butik, som man nemt kan komme til at overse. Toves Gavebod er ikke bare en butik, det er en institution på Fanø.

I det gamle røde Fanø hus har Tove Husted Norgaard haft sin butik uafbrudt i 66 år. Ja det er rigtigt - 66 år. I dag er hun 91 år, men står stadig i butikken hver dag året rundt.

”Butikken er mit liv, så jeg kan slet ikke forestille mig at jeg ikke har butikken med det sociale liv, der følger med. Jeg har nogle helt unikke produkter og har gennem mange år oparbejdet en kundekreds, som jeg har fået et personligt forhold til. Er der tid, får vi også lige en kop kaffe.”

Lige fra starten i 1956 har Toves Gavebod solgt varer af horn. Toves far havde i mange år Danmarks eneste hornfabrik. Fra en ydmyg start i familiens hønsehus blev det til en lille fabrik, hvor der blev produceret mange forskellige varer lavet af store afrikanske kohorn. Efter at 2 generationer havde drevet fabrikken, blev den solgt, men producerer stadig de meget smukke og unikke ting.

At det overhovedet blev en butik på Fanø var lidt af et tilfælde. Tove var blevet gift med sømanden Thøger, der skulle på Navigationsskolen på Fanø. ”Thøger og jeg var på juleferie i mit hjem. En aften, mens mor og jeg var i køkkenet for at vaske op, sad de 2 herrer - Thøger og min far - og hyggede sig i stuen. Da jeg kom ind sagde min far: Så, nu har Thøger og jeg lige bestemt, at du skal have en lille butik på Fanø. Når nu Thøger skal ud at sejle, skal du ikke gå og kede dig. I må ikke være rigtig kloge, hvordan skal det foregå. Jeg har aldrig haft noget med butik at gøre, og penge har vi ingen af, nu Thøger går i skole. Nå, det skal nok gå, sagde min far. Du får lidt horn og så kommer du i gang med væsen. Og sådan blev det - og det har jeg aldrig fortrudt.

Det er både lokale og gæster, der har handlet i butikken. ”Jeg har for længst lagt vævningen på hylten, men møder stadig plaider, som jeg har vævet. Det er ikke rigtig muligt at have en frakke ovenpå den traditionelle fanødragt, så derfor har mine plaider været populære til at have ovenpå dragten”.

Hvad så med fremtiden. ”Jeg tænker ikke så langt frem, men så længe jeg kan vil jeg fortsætte med butikken. Den er med til at holde mig i gang og mødet med kunderne giver mig en glæde, som jeg nødig vil være foruden”.

FANØ AUTOVÆRKSTED

www.fanoauto.dk

- ✓ Undervognsbehandling på Fanø
- ✓ Service eftersyn
- ✓ Airconservice
- ✓ 4-hjulsudmåling
- ✓ Dækservice
- ✓ Klargøring til syn
- ✓ Dækhotel
- ✓ Auto elektriker
- ✓ Skadeservice
- ✓ Auto rudeservice

TLF. 7516 3520

Strandvejen 4, Nordby

SØNDERHO

LORENZENS MUSEUMSBUTIK

ÅBNINGSTIDER:
 Juni: ti-lø kl. 13-16
 Juli- august: ti-sø kl. 13-16
 September: ti-lø kl. 13-16
 Udenfor åbningstider
 kontakt Susanne 51501850

Lorenzens sælger originale Fanøtrøklæder, bøger og musik fra Fanø. Smykker med rav og flisestykker, antikke Staffordshirehunde og fanøfliser, glas fra glaspusteriet på Fanø og meget andet.

I butikken udstiller vi forskellige dragter fra vores store dragtsamling på loftet samt forskellige maritime genstande.

VELKOMMEN HOS SPAR PÅ FANØ...

- LOKALVARER
- BAGERAFDELING
- STORT UDVALG AF VINE
- KØD TIL ENHVER LEJLIGHED

Følg os på facebook
 - Spar på Fanø

SPAR

Strandvejen 27
 6720 Fanø
 Tel.: 7516 3120

Åbningstider: hver dag 7.00-19.00. I perioden 23/6-31/8 2023: kl. 7.00-21.00

godt at vide (praktisk info)

HJERTESTARTERE

Der findes hjertestartere flg. steder:

NORDBY:

- På færgerne
- Boligforeningen, Kallesbjergvej 24A
- Danibo Sommerhusudlejning, Langelinie 9b
- Fanø Hallen, Stadionvej 11
- Fanø Sparekasse, Hovedgaden 51
- Mødestedet, Lindevej 3
- Fanø Skole, Stadionvej 17
- Rådhuset, Skolevej 5-7
- Sundhedshuset, Vestervejen 1
- SuperBrugsen, Hovedgaden 87
- Tempo Superspar, Strandvejen 27

FANØ BAD:

- Fanø Vesterhavsbads Golfklub, Golfvejen 5
- Feriecenter Vesterhavet, Strandvejen 59

RINDBY:

- Novasol – Dansommer, Vestertoft 2A
- Trygfonden kystlivredning, Kirkevejen 79

SØNDERHO:

- Kystredningstjenesten SAR (Sønderho Rutebilstation) Gl. Bvvej 20
- Kunsthåndværk, Sønder Land 8

AFFALDSHÅNDTERING

Glas, papir, dåser og kemikalieaffald bedes sorteret og afleveret på genbrugsstationen på Sønder Nytoft 7 eller i de opstillede igloer.

Kemikalieaffald dog kun på genbrugsstationen. Medicin skal afleveres på apoteket. Er man i tvivl, så kontakt personalet på genbrugsstationen.

FASTE ÅBNINGSTIDER:

- Mandag: 14.00 – 18.00
- Tirsdag: lukket
- Onsdag, torsdag, fredag: 07.15 – 09.15 og 14.00 – 18.00
- Lørdag: 10.00 – 14.00

VANDVÆRK

Vandet på Fanø er af bedste kvalitet og man kan roligt drikke det rene, bakteriefrie vand fra hanerne.

Fanø Vand A/S: 2445 0088

Rindby Vand, vandforsyning: 7538 1750

Fanø Bad, vandforsyning: 7666 0077

HUNDE

Skal ifølge loven ALTID føres i snor i byerne, sommerhusområderne, klitterne og plantagen. På stranden skal hunde ALTID hales i snor i perioden 1. april til 30. september.

Hundeskov: over for parkeringspladsen ved Pælebjerg i Fanø Klitplantage er etableret en hundeskov på seks hektar. Her kan hunden løbe frit omkring.

Ryd op efter din hund: Vis hensyn! Tag altid en pose med til hundens efterladenskaber. Flere steder på Fanø er opsat særlige standere med hundeposer.

CAMPING

Camping på Fanø er ikke tilladt uden for de godkendte campingpladser. I klitterne og klitplantagerne er motor kørsel, camping og teltslagning forbudt.

På vej, gade, parkeringsplads og rasteplads samt strand må telte, campingvogne, campingbusser og andre køretøjer, der er indrettet til overnatning, ikke hensættes i tiden fra kl. 21 til kl. 07.

SYGE OG TILSKADEKOMNE DYR

BLM Dyrlæge

Hæsset 1, Rindby
+45 2899 7557

Fanø Dyrlægeklinik:

Hovedgaden 12b, Nordby
Kun konsultation efter tidsbestilling på tlf.
+45 2924 7663 eller bente@fanonet.dk

Dyrlægeklinik på fastlandet:

Smådyr (hund, kat osv.):

Esbjerg Dyrehospital, Dortheasvej 27, 6700 Esbjerg, tlf.
+45 7512 2167.

Heste: Ansager Dyrehospital, Gartnerhaven 5, 6723 Ansager, tlf. +45 7529 7066. Vagtdyrlæge er fra 17-08, samt i weekender og helligdage, tlf. +45 7070 2335. Lokalt findes der ingen vildtplejestation, hvorfor vildtet håndteres af skovløber eller politi.

Skovløber: Thomas Hingeberg tlf. +45 2141 8601.

Dyrenes beskyttelse har også et akutnummer: 1812. Her afgør DB det videre forløb. Bortløbne katte anmeldes til dyrlægen, bortløbne hunde til politiet.

KØRSEL PÅ STRANDEN

Det er tilladt at køre på stranden med motorkøretøjer. Hastighedsbegrænsning er 30 km/t. Det er ikke tilladt at lade børn og andre personer uden kørekort føre køretøjet på stranden eller lade børn sidde sammen med voksen hos føreren. Overtrædelse medfører bødestraf.

PARKERING I FANØ

P-pladser Nordby

- Langelinie, Færgstrand 6
- Lystbådehavnen, Postvejen
- Kærnevej 2
- Suensonsvej 1
- Sprøjthuspladsen
- Fanø Hallen, Stadionvej 11
- Fanø Skole, Stadionvej 17
- Nordby Kirke, Hovedgaden 103
- Rådhuset, Skolevej 7
- Realen, Niels Engersvej 5A
- Ved Skibsværftet 4
- Fanø Færgen
- Hovedgaden/Strandvejen
- Niels Engersvej (Vestervejen 37)
- Kroslippe 4
- Færgevej (Hovedgaden 15)
- Strien, Lindevej 5
- Buegangen (Lindevej 6)
- Museumspladsen, Skolevej 2

P-Pladser i Sønderho

- Sønderho Kirke, Sønderho Strandvej 2
- Busstationen, Landevejen 35
- Digevej 17
- Hannes Hus, Digevej 31

**KOPICENTER
FOTO PRINT**

Kikkebjergvej 6 Nordby • tlf. +45 2164 4656
casagrafika@casagrafika.dk • www.casagrafika.dk

Velkommen til SuperBrugsen Fanø

Vi er et supermarked med faglært personale fra slagtermester til vinsommelier.

Blandt vores ca. 10.000 varer kan du finde et stort udvalg i:

Fanø produkter

gluten frie

veganske

sukkerfrie

økologiske

samt meget mere...

Vi er over 80 lokale medarbejdere der vil gerne vil være med til at give dig og din familie den bedste ferieoplevelse.

Følg med på facebook - Her sker altid noget!

Åbningstider:

Alle ugens dage : 7.00 – 19.00

Juli: 7.00 – 20.45

coop

**Super
Brugsen**

Hovedgaden 87, Nordby, tlf. +45 7516 2009

www.brugsenfano.dk • SuperBrugsen Fanø

Feldberg Strand Camping.dk

Kvalitet

Tæt på Stranden

Personlig Service

C a m p i n g ☀ H y t t e r ☀ S o m m e r h u s e

Kirkevejen 39 • Rindby Strand • DK-6720 Fanø • Tlf. +45 75162490 • www.feldbergstrandcamping.dk

KÆRE SOMMERHUSEJER

- ✓ Mere end 40 års udlejningserfaring
- ✓ Det eneste lokaltforankrede udlejningsbureau på Fanø
- ✓ Lån en DANIBO trailer - GRATIS
- ✓ Adgang til fuldt udstyret værksted 24/7 - GRATIS
- ✓ Vaskeri til servicering af 4200 sengepladser
- ✓ 24/7 kundeservice
- ✓ Super kundetilfredshed - læs mere på Google og Facebook

**Kontakt os
og få en snak
omkring
udlejning
af dit
sommerhus.**

DANIBO

FANØ SOMMERHUSUDLEJNING